

Småtryck

01467

Deb (Ref)

H

EXA

småtryck

HANDLINGAR

RÄTTEGÅNGEN

mellan

Löjtnanten Freidenfeldt

och

Trädgårdsmästaren Bergqvist,

*rörande den sednares vägran för den förre att träda i
giftermät med hans dotter.*

STOCKHOLM.

F. D. SCHULTZE'S BOKTRYCKERI, 1848.

C II.

B 447/44

*Utdrag af Protokollet, hållet hos
Stockholms Kämnersrätts Fjerde
Afdelning den 1 November 1845.*

S. D. Herr löjtnanten vid Wermlands Kongl. Fältjägare-regemente Fredric Daniel Freidenfelt hade till denna dag erhållit stämning å trädgårdsmästare-äldermannen Sven Bergqvist, på grund af ett den 22 sistlidne Oktober till Kämnersrätten ingifvet så lydande memorial:

"Till Stockholms högtärade Kämnersrätt!

"Sedan trädgårdsmästare-äldermannen här i staden hr Sven Bergqvist omkring Juni månad innevarande år gifvit mig bestämdt samtycke till af mig sökt trolofning och äktenskap med sin dotter, Maria Charlotta Bergqvist, hvars oinskränkta bifall härtill jag äfven hade erhållit; har likväl bemälda hr älderman sedermera, af anledningar som jag icke känner, återkallat sina ord, ehuru dess dotter å sin sida, icke förändrat sina tänkesätt eller sin fasta önskan om vår äktenskapliga förening, hvars förvägrande skulle, såsom jag tror, djupt inverka på hennes lugn och sinnesfrid.

Vid detta förbällande och då den viktiga rättigheten för tvenne personer att ingå äkta förening ej kan vara beroende af en annans blotta godtycke, ser jag mig föränlåten anhålla, att förut bemälda hr älderman Bergqvist må stämmas till svaromål å mittyrkande, att få med hans dotter Maria Charlotta ingå det öfverenskomna och af honom förut bifallna ehuru nu afslagna giftermålet, samt fällas till det ansvar 4 §. 6 kap. Giftermåls-balken stadgar.

Jag har i 22½ år tjent såsom officer och är för närvarande näst äldste löjtnanten på Stat vid Wermlands Kongl. Fältjägare-regemente, samt kammarpage hos Hans Maj:t Konungen och stabs-adjutant hos Öfverkommendanten i Stockholm, i och för hvilka besättningar jag har

en årlig inkomst af cirka 1050 R:dr Banco, så att jag, intill dess vidare befordran erhålles, tror mig ega utvägar till tarflig bergning för mig och min blifvande hustru; och som jag för öfrigt i afseende på vandel och stadga anser mig mer än tillräckligt vitsordad genom de befattningar jag innehar, hoppas jag att mina framställda yrkanden skola finnas med skäl och rättvisa förenade.

De handlingar som fordras för att lemna upplysningar i alla omständigheter, hvarpå sakens utredande kan bero, skola vid inställelsen hos domstolen blifva företedde; förbehållandes jag mig öppen talan i allt hvad med saken har eller får gemenskap. Stockholm den 22 Oktober 1845. Fredr. Freidenfelt. Löjtnant.²

Vid upprop af målet inställde sig hr löjtnanten Freidenfelt genom skriftligen befullmäktigadt ombud, extra ordinarie kammarskrifvaren i Kongl. Postverket Carl August Bengtsson, hvaremot åldermannen Bergqvist, ehuru, efter hvad stadtjonnarne Castersson och Lundstedt intygade, behörigen stämd, icke lät sig afhöra. Till stöd för käromålet ingaf kammarskrifvaren Bengtsson följande handlingar:

1:o "Afskrift. Maria Charlotta Bergqvist, född i Stockholm den 5 Martii 1823, har efter företagen undervisning och ådagalagde prof af herömlig Christendoms-kunskap offentligen allagt sin trosbekännelse och derefter blifvit i dag första gången delaktig af Herrans Heliga Nattvard.

Gud gifve henne nåd att tillväxa i Guds och vår Herres Jesu Christi kunskap och obrottsligt hålla sitt förnyade Döpelse-förbund. Stockholm d. 24 Martii 1839. O. Winter. Pastor i Catharina.

Communi d. $\frac{3}{5}$ 1839. Segerquist. Comm. — — —
— — — Commun: d. $\frac{2}{3}$ 46. Gestrin.

Likheten med originalet intygar N. Ignell, Com:r i Catharina.²

2:o "Löjtnanten vid Wermlands Kongl. Fältjägare-Regemente, Kammarpagen hos H. M. Konungen Fredric Daniel Freidenfelt är född i Kihla den 12 December 1804, begick H. H. Nattvard med välgrundad Christendoms-kunskap första gången den $\frac{1}{4}$ ⁵ 1821 i Clara Församling, afflyttade med vitsord om hedrande vandel år 1826 från sistnäm-

de församling till Kongl. Hof-församlingen, hvilken han ännu tillhör, och har med värdsamt bruk af de beliga Nådemedlen förenat en hedrande vandel samt är till äktenskap veterl. ledig. Stockholm den 7 October 1845. J. Nordeuson. Ord. K. Hofpr. och Pastor i K. Hof-församlingen."

3:o "Löjtnanten m. m. Välborne Herr Fredric Freidenfelt eger ej allenast mitt bifall oåterkalleligen till vår äktenskapliga förening, utan är det med mitt samtycke hosgående anmälan till laga åtgärd dertill inlemnad. Stockholm den 20 October 1845. Charlotta Bergqvist. Dotter till äldermannen S. Bergqvist."

Att Mamsell Charlotte Bergqvist egenhändigt och af fritt beslut undertecknat ofvanstående förklaring, intygas på begäran. Stockholm som ofvan. N. Ignell. Com. i Catharina."

4:o "Att undertecknad, enligt anmodan både af Mamsell Maria Charl. Bergqvist och Herr Löjtnanten Fr. Freidenfelt, både skrifteligen och munteligen communicerat mig med Herr Trädgårdsmästare-äldermannen Sv. Bergqvist, för att i godo bilägga den emellan honom och Herr Löjtnant Freidenfelt nu vid Domstol anhängiggjonde sak, rörande bifall till hans dotters, Maria Charlottas, giftermål med förbemälde Löjtnant Freidenfelt, ehuru utan framgång, intygas på begäran af Stockholm den 31 Oct. 1845. N. Ignell. Com: i Cathar.;" hvarförutan ombudet förevisade, dels Kongl. Maj:ts under den 2 December 1844 meddelte nådiga förordnande för hr löjtnanten Freidenfelt, som då varit anställd vid Kongl. Lifbeväringens regementet, att vara kammarpage hos Kongl. Maj:t, dels Kongl. Maj:ts den 7 September 1836 för hr löjtnanten Freidenfelt utfärdade transport-fullmakt, hvarigenom löjtnanten blifvit, uppå derom gjord underdånig ansökan, ifrån nyssbemälde Kongl. Regemente till Kongl. Wermlands Fältjägare-regemente förflyttad, dels ock i afskrift en ifrån Generalbefålet i Fjerde Militär-distriktet den 18 Oktober 1838 till Öfverkommandanten för Stockholms garnison aflätna skrifvelse, hvaraf inhemtades, att Kongl. Maj:t genom general-ordres näst föregångne dag i nåder befallt, att hr löjtnanten Freidenfelt skulle såsom adjutant utå

Öfverkommendants-expeditionen för Stockholms garnison tjenstgöra, å hviken skrifvelse kommandanten hr öfversten och riddaren Carl Ludvig Dævel sistlidne gårdag meddelat det intyg, att hr löjtnanten Freidenfelt fortfar att såsom stabs-adjutant i nyssnämnde expedition tjenstgöra.

Efter uppläsande af dessa handlingar yrkade kârande ombudet att åldermannen Bergqvist måtte vid verkande vite föreläggas att å annan utsättande dag sig infinna; och blef, med bifall härtill, målet uppskjutet till Lördagen den åttonde i denna månad klockan half tolf på dagen, då kâranden borde åter sig infinna och hvartill kallelse skulle utfärdas å åldermannen Bergqvist med föreläggande, att vid vite af sex riksdaler trettiotvå skillingar bänko jakttaga inställelse; hvilket afsades, hvarest Bengtsson afträdde. År och dag som förr skrifvet står.

På Kämnersrättens vägnar

A. Egerström.

---

*Utdrag af Protokollet, hållet hos
Stockholms Kämnersrätts Fjerde
Afdelning den 8 November 1846.*

S. D. Vid upprop af det ifrån den 1 i denna månad till i dag uppskjutne mål emellan hr löjtnanten Fredric Daniel Freidenfeldt, kârande, och trädgårdsmästare-åldermannen Sven Bergqvist, svarande, inställde sig parterne, kâranden genom sitt förut begagnade ombud, e. o. kammarskrifvaren Carl August Bengtsson, och svaranden genom hr auditören Carl Axel L'Orange, efter företedd fullmakt.

Sedan det vid forra rätttegångstillfället i målet förde protokoll, jemte de då ingifne handlingar blifvit uppläste, inlemnade kammarskrifvaren Bengtsson en handling, hvilken lydde sålunda: "Sedan min fader först gifvit löjtnanten Fredr. Freidenfeldt och mig tillåtelse att få förlofva oss, blef han oense med löjtnanten, men lemnade mig derefter en skrifvelse, deri han bestämdt förklarade, att han

gaf sitt samtycke till vårt ägtenskap, endast vi ville vänta tills arfskiftet blifvit upprättadt; ett par dagar sednare begärde han att få låna denna skrifvelse, med försäkran, att hans mening icke var att återtaga den, utan endast att vidare genomläsa densamma; med det förtroende jag var skyldig min fader, lönade jag omnämnde skrifvelse, men, då jag dagen derpå återbegärde den, svarade min fader endast, "att den ligger bra der den ligger." Alla mina systrar hafva åhört hvad jag här anfört, samt dessutom har så väl löjtnant Freidenfelt som direktören Öhmans dotter, Charlotta, läst omnämnde min faders skrift. Stockholm den 5 Nov. 1845. Charlotte Bergqvist."

Efter uppläsning häraf tillkännagaf kärke-ombudet, på gifven anledning, att någon formlig förlofning emellan hr löjtnanten Freidenfelt och jungfru Bergqvist väl icke ägt rum, men löjtnanten hade af äldermannen Bergqvist begärt och äfven erhållit samtycke till giftermål med hennes dotter, ehuru äldermannen Bergqvist sedermera, då fråga om lysning till ägtenskapets fullbordan af löjtnanten väcktes, sitt samtycke dertill återkallat.

Hr auditören L'Orange utlät sig, att innan han ingingo i svaromål å förevarande stämning, ville han till Kämnersrättens bedömande hemställa, huruvida icke, enär sista momentet i 4 § af 6 kap. Giftermåls-balken stadgade, att harn icke finge af föräldrar söka hvarken böter eller skadestånd i fråga af denna beskaffenhet, målet jemväl vore af tvistemåls natur och borde i denna ordning behandlas. Det vore visserligen hr löjtnanten Freidenfelt, som här stämt, men då äldermannen Bergqvists samtycke till hr löjtnantens giftermåls ingående med äldermannens dotter åstundades, så vore äfven här det fall för handen, hvarom nyss åberopade lagrum handlade, hvadan hr auditören, som undandrog sig att ingå i svaromål å den i brottmålsväg uttagne stämningen, anhöll om Kämnersrättens utlåtande öfver hvad han sålunda åndragit.

Kammarskrifvaren Bengtsson ansåg frågan böra såsom brottmål behandlas, och förmodade något afseende icke böra fästas å hvad hr auditören L'Orange anmärkt, hvadan ombuden fingo afträda, under det Kämnersrätten öfverlade till följande, för dem, åter inhållade, afsagde

Beslut:

Som den af hr löjtnanten Freidenfelt i förevarande mål väckte talan hufvudsakligen åsyftar uppfyllandet af ett, efter hr löjtnantens förmenande, träffadt aftal om ägtenskapsförbindelse med trädgårdsmästare-äldermannen Bergqvists dotter Maria Charlotta; alltså, och ehvad det af hr löjtnanten derjemte framstälde påstående om böter å Bergqvist, för det han skall hindrat det sökta giftermålet, vinner afseende eller icke, och hvarom Kämnersrätten nu anser sig icke böra på förhand ingå i pröfning, finner Kämnersrätten, vid jemförelse af hvad 10 kap. 1 och 8 §§ Rättegångsbalken förekommer, förevarande rättegång böra i den för tvistemåls behandling i 25 kap. nysberörde Balk stadgade ordning handläggas; hvadan det åligger hr löjtnanten Freidenfelt att med stimpladt papper förse de af honom till Domstolen ingifne handlingar.

För att komma i tillfälle att fullständigt svaromål afgifva, anhöll nu hr auditören L'Orage om 14 dagars uppskof med målet, med begäran tillika, att derför utdraga utdrag af det vid förra rättegångstillfället i målet förde Protokoll, samt afskrift af det i dag ingifne yttrandet ifrån jungfru Bergqvist; och då kammarskrifvaren Bengtsson här emot icke hade något att erinra, blef målet utsatt att åter förekomma Lördagen den 28 i denna månad, kl. 12 på dagen, då parterne borde vid laga äfventyr åter sig infinna, svaranden beredd att svaromål å stämningen afgifva; hvilket afsades, hvarefter ombuden afträdde. Ar och dag som ofvan.

Pa Kämnersrättens vägnar

Fred. Hojer.

Utdrag af Protokollet hållet hos Stockholms Kämnersrätts fjerde afdelning följande dagar år 1845.

Den 28 November.

S. D. Då man till vidare handläggning företog det från den 8 i denna månad uppskjutne mål emellan hr löjt-

nanten Fredrik Daniel Freidenfelt, kârande, och trädgårdsmästare-âldermannen Sven Bergqvist, svarande, inställde sig parterne genom deras förut begagnade ombud, e. o. kammarskrifvaren Bengtsson och hr auditören L'Orange, dervid den sednare ingaf skrifligen författadt svaromål med deruti åberopade transumter af 2:ne ifrån löjtnanten Freidenfelt till âldermannen Bergqvist aflätne bref, hvilket allt upplästes, hvaroppå Bengtsson anhöll att få del af de nu ingifne handlingarne för att desamma med skrifligt yttrande bemöta; och då auditören L'Orange häremot icke hade något att erinra, fick Bengtsson forenämde handlingar emottaga med föreläggande, att nästkommande Lördag den 29 dennes klockan 10 förmiddagen, dertill målet uppskjöts, sig yttra, och då jemväl de nu emottagne handlingarne återställa, hvarvid auditören L'Orange äfven borde sig infinna; hvilket afsades, hvarest ombuden afträdde.

Den 29 November.

S. D. I närvaro af parternes ombud, såsom vid sednaste rättegångstillfället, företogs nu till fortsatt handläggning instämde saken emellan hr löjtnanten Fredrik Daniel Freidenfelt och trädgårdsmästareâldermannen Sven Bergqvist, dervid kârandens ombud återställde det emottagna anförandet, hvilket befanns vara af följande lydelse:

”Till Stockholms Kämnarsrätts 4:de sfdelning!

Till svar å den stämning hr löjtnanten Freidenfelt å mig utverkat, uti påstående, det nämnde hr löjtnant skulle få med min dotter Maria Charlotta ingå äktenskap, får jag bestämdt förklara, att jag aldrig lemnat hr löjtnanten något löfte till äktenskap med bemâlde min dotter; — att jag icke eller ämnar någonsin lemna ett sådant, och att jag är fullt öfvertygad, det icke någon verdslig lag kan ålägga mig att bifalla en äkta förening, hvilken icke allenast jag utan hvar och en annan om sina barns väl angelägen fader ovilkorligen måste, efter kânnedom om hr löjtnantens antecedentia i kärleksväg samt hans öfriga vandel och finansiella förhållanden, finna rakt stridande emot den värnadt, huldhet och omtanka, som föräldrar både efter Guds och verdslig lag äro skyldige att egna åt sina barns närvaraude och framtida väl.

Hr löjtnantens uppgift, det jag skulle lemna ett sådant löfte, är helt och hållet diktad och vederlägges af hr löjtnantens egne skrivelser. Hr löjtnanten uppgifver nemligen i stämningen, att detta löfte skulle varit meddeladt i Juni månad detta år, men utaf närlagde bref till mig af den 18 sistlidne Juli synes påtagligen, att då, ehuru nära en månad sednare, ännu icke ett sådant löfte ägt rum, utan beklagar hr löjtnanten sig deröfver, att jag sökt afböja allt meddelande i detta ämne, och erkänner såsom ett fel, att hr löjtnanten allt för länge afhållit sig ifrån att för mig framföra sitt tänkesätt för min dotter; och uti en sednare skrivelse af den 31 sistlidne October eller sedan stämningen redan var utverkad, erkänner hr löjtnanten ytterligare, att icke eller då, således fyra månader sednare, något samtycke erhållits, ehuru hr löjtnanten säger sig hafva derföre användt alla möjliga bemödanden. Denna skrivelse röjer föröfrigt så öppet hr löjtnantens karaktär och afsigter med det projekterade giftermålet, att dertill visserligen icke behöfvas några kommentarier; men nog borde hr löjtnanten förstå, att den friare, som innan han ännu fått ja, hotar sin tilltänkte svärfader med stämningar, chikaner och kländer af testamenten, houppteckningar och arfskiften m. m. samt sålunda påtagligen ger sig tillkänna såsom en chikanör och processmakare, icke gerna blir insläppt till medlem inom någon stilla och fredälskande familj.

De skäl som föröfrigt förbjuder mig att lemna det yrkade bifallet äro af sådan art, att hr löjtnantens eget väl fordrar det de icke må blifva föremål för Domstolens handläggning; men på det hr löjtnanten må kunna förstå, att de äro kända och kunna framtagas, vill jag endast påminna om affärerne i Halland och Blekinge i granskandet af Ronneby, samt om de nästan otalige kärleksäfventyr och misslyckade giftermåls försöken i hufvudstaden, hvilka till och med under frieriet till min dotter, och ännu i denna stund, ifrigt fortsättas.

Ett af dessa måste jag likväl i afseende på dess inverkan å förevarande rättegång, något närmare vidröra, nemligen:

Den 28 December 1843 blef hr löjtnanten högtidligen att flere aktningstvårda personers och till och med för-
mäns öfvervaro lagligen trolöfvad med en person, som då
naturligtvis lika som min dotter nu, utgjorde högsta ide-
alet för hr löjtnantens skönhetsinne och utan hvars ägan-
de det då var för hr löjtnanten "*halft omöjligt att blifva
lycklig.*" Den eviga kärlekens outsläckliga låga, hvars
tillvaro hr löjtnanten vid sin herskarinnas fötter så ofta,
så herrligt och ömt bedyrade, kan väl möjligen seder-
mera något ha saktat sig, men emedlertid är hr löjtnanten
ännu i denna stund icke lagligen frigjord från denna fast-
ning, hvilket allt jag är i tillfälle att lagligen bestyrka,
derest hr löjtnanten icke godvilligt erkänner det.

Nu stadgar likväl Lagen uti 4 cap. 4 §. Giftermåls-
balken, att fastehjon som vilja skiljas åt, skola gifva Dom-
capitlet sådant tillkänna och att först derefter fastningen
går åter, hvilket stadgande förklaras uti Kongl. Brevet
den 11 November 1747 hafva tillkommit på det hvar och
en ej må sig förlofva och sedan lättsinnigt det åter upp-
häfva, utan att sådant först hos vederbörande tillkänna-
gifva. Och då hr löjtnanten således ännu i denna stund
är lagligen fastad om icke vid flere, åtminstone vid ett
annat fruntimmer än min dotter, så är det klart att hr
löjtnanten icke en gång är ledig till äkta förbindelse, hvar-
om han nu stämt, och detta förhållande är således ensamt
tillfyllestgörande för det totala afslag å stämmingsmålet,
hvarom jag härmedelst i ödmjukhet anhåller. Stockholm
den 22 November 1845. Sv. Bergqvist, genom C. A.
L'Orange, enligt fullmakt." Äfvensom de derutinnan åbe-
ropade bilagor, hvilka lydte sålunda:

"Transsumt. — — St.m d. 18 Juli 1845.

Högädle Herr Älderman!

Då herr Älderman funnit för godt, att afböja allt meddelande med
mig i en sak, dervid det ej är herr Älderman obekant, att dess Dotters
lugn och framtida lycka beror — — står det ej inom viljans område,
att döda de känslor, dem hon och jag hysa för hvarandra — —

Jag anklagar mig endast för ett fel, och då jag erkänner
det, önskar jag att Älderman måtte glömma detsamma, neml. att jag
nog länge afhållit mig att för Herr Älderman framföra mina tänkesätt
för eder Dotter, men jag är af Herr Älderman misshänd, missförstådd,

nekad att förklara mig, och då är ej underligt att allt uttydes till min nackdel. — — — — —

vördnadsfullt
Fred. Freidenfelt."

Utanskriften :

"Äldermannen Högädle Herr S. Bergqvist,

Stockholm."

I de transumerade delarne lika lydande med Originalen, intygat
G. J. Löfgren. N. Gustafsson.

Conducteur.

"Stam d. 31 Oct. 1845.

S. T. Herr Äldermannen S. Bergqvist!

Sedan jag förgäfvets iakttagit allt, hvad såväl mitt eget förnuft, som ock äldre aktade personers råd, för att på vänskaplig väg, erhålla Herr Äldermans samtycke till min förening med dess dotter, har Älderman tvingat mig till det obehagliga steg att nödgas anlita lagen derom. Det är öfverflödigt erinra: att religion, lag och sedolära äro förenade på min sida och att utgången af denna sak för mig och Charlotte omöjlig kan bli missgynnande; det återstår nu endast att framställa saken sådan den blifver och huru den möjligen hade kunnat blifva. Älderman är ej den förste far, och blifver vid Gud ej den siste, som mot sin vilja nödgas gifva sitt samtycke till en förening, som icke ingår i dess åsikter; jag kan respectera en kraftig vilja, men aldrig ett blindt motstånd, hvars fortsättande endast medför resultat, som äro och blifva kränkande. Lagen dömer oss emellan, och det blifver sedan jag som i stöd deraf äfven kommer att gå lagligen till väga; så väl förrättad houp-teckning som arfskifte, med flera förhållanden, komma att i enlighet dermed tillintetgöras; och att med Ed styrka uppgiften, blifver sedan de behagliga åtgärder, hvaritill jag tvingas att påfordra — och allt detta olycksaliga ledsamma och chicanerande förhållande, en följd af en oförklarlig ovilja; hvaremot om vi på vänskapligt sätt, och såsom aktningvärdt folk emellan brukligt är uppgjorde denna viktiga angelägenhet, skall jag icke blifva svår att komma öfverens med; denna uppgörelse kan bäst ske genom tredje man, och sålunda alla personligheter undvikas.

Om Älderman vilje gifva sitt skriftliga samtycke till prestförlofning, är jag ännu villig att återtaga den ingifna stämningen och sedan icke brådska.

Ännu en gång vill jag på detta sätt söka en medelväg, som jag tror det hvarje aktningvärd opartisk menniska delar min öfvertygelse, är den enda för oss båda förnuftiga och hedrande.

Jag har äran teckna

Odmjukast

Freidenfelt.

Utskriften:

"S. H. T. Herr Älderman Sv. Bergqvist."

Lika lydande med Originalen intyga:

G. J. Löfgren.

N. Gustafsson,
Conducteur."

Kärande Ombudet inlemnade bärefter ett skrifteligen författadt nu uppläst gemmäle härå, hvilket uppå svarande ombudets derom gjorda oemotsagda anhållan, blef till honom öfverlemnadt med föreläggande, att Lördagen den 6:te instundande December kl. 10 formiddagen, dertill ytterligare behandling af målet uppskjöts, detsamma med svar bemöta och då kärande ombudet förständigades att åter sig infinna; hvilket afsades; hvarefter ombuden afträdde.

Den 6 December.

S. D. Vid företagande af det ifrån den 29 sistlidne November till denna dag uppskjutna mål emellan herr löjtnanten Fredric Freidenfelt, kärande, och trädgårdsmästare-äldermanen Sven Bergqvist, svarande, inställdes sig parternes förut begagnade ombud, e. o. kammarskrifvaren Carl August Bengtsson och herr auditeuren Carl Axel L'Orange, dervid den förre, jemte återställande af den vid förra rättegångstillfället emottagne replik, inlemnade skriftligen författadt gemmäle derå; varande förstnämnde skrift af följande lydelse:

"Till Stockholms Högstärade Kämnars-Rätt!

Det var icke öväntadt, att svarandens ombud skulle, i brist af redbara skäl, nödgas taga sin tillflykt till smädelser och hän. Detta öfverensstämmer fullkomligt med andan af deras handlingssätt, hvilka åtagit sig att på enskild väg söka befrämja svarandens planer, ehuru jag knappt tror, att de låga och grofva hotelser de tillåtit sig emot både mig och demoiselle Bergqvist, hafva gillats eller ens varit kända af hennes fader, hvars tänkesätt jag anser dertill alltför hederlige, ehuru händelsen för närvarande gjort honom till min motpart.

Jag skulle visserligen kunna svara i samma ton, och t. ex. låta anmärkningen att ingen af svarandens döttrar fått tråda i gifte, ställas i sammanhang med uppgiften, att han innehar och disponerar deras mödernearf, och så vidare; men afhållande mig nu och alltid från detta sätt

att föra min talan, går jag att möta hvad å svarandens vägnar i sjelfva saken blifvit mot mig anfördt.

Man har invänt, att mina s. kallade "antecedentia" "i kärleksväg och öfriga vandel samt finansiella förhållanden," skulle gifvit svaranden rattvis anledning att vägra det af mig sökta äktenskapet; men man har icke gjort sig besvär att ens försöka bevisa det ringaste.

Beträffande min vandel behöfver jag blott erinra, att de befattningar jag innebär i publik tjenst och den bevisning jag för öfrigt förebragt rörande min ställning i samhället lemna tillräcklig borgen att icke någon vanfrejd vidhåftar min person. I afseende på "finansiella förhållanden" kunna endast de komma under öfvervägande, som för närvarande äga rum, och, rörande dessa, har ingenting för mig ofördelaktigt blifvit lagt i dager. Om än under förflutna dagar ekonomiskt bekymmer träffat mig, hvilket ej nekas, så är det dock för mig snarare en heder, än en skymf, att hafva med seger gått ut ur striden. Motgångens skola är lärorik; och skulle blott de sällsynta menniskor, mot hvilka lyckan alltid varit leende, få anses fredade från förkastelsens dom, så beklagar jag de flesta. Möjligtvis hafva sjelfva mine respective motståndare någon gång fått röna en bitter erfarenhet af menkliga ödens omvexlingar, utan att derföre anse sitt värde förringadt.

Hvad angår de omtalte "antecedentia i kärleksväg" — vare sig "i Blekinge eller Halland" fjerran eller "nära Ronneby," behöfver jag blott anmärka, huru Lagstiftaren föreskrifvit den bekanta ceremonien af tre offentliga lysningar såsom vilkor för en vigfels fullbordan, och huru ändamålet härmed är, att mana hvar och en, som tror sig hafva anspråk på någon af de trololvide, att genast göra desamma kända och gällande. Inträffar då något sådant med mig; så har ju svaranden vunnit sitt ändamål att hindra det nu ifrågakvarande äktenskapet, i följd hvaraf — om svaranden vore verklig viss på de äldre trolofningar han omtalar, det vore klokast af honom, att genast medgifva det af mig sökta giftermålet för att desto förr genom lysningar framkalla de pretendenter, som för alltid gjorde alltsammans till intet.

Som emedlertid icke svaranden företett fullmakt, att föra någon kvinnas talan i ändamål att hindra det ifrågasvarande äktenskapet; tror jag mig berättigad bestrida all rätt för honom att, rörande alla äldre äktenskapsförbindelser, åstadkomma någon bevisning, likasom jag äfven anser ordningen fordra, att jag icke ingår i ringaste svaromål, rörande ämnen liggande utom sakens gräns.

Slutligen, rörande det af mig i stämningen omtalade, åt mig gifna löftet af hr älderman Bergqvist att erhålla dess dotter till äkta — hvilket löfte, enligt hvad den sistnämnde sjelf intygat — till och med varit skriftligt — får jag medgifva, att genom missförstånd hos stämningens författare, ett misstag ägt rum i afseende på tidpunkten, hvilken varit den 2 sistlidne Augusti, ehuru jag vid stämningens undertecknande ej kom att sådant förmärka.

Skulle, emot min önskan och afsigt, något sårande finnas i mitt bref af den 31 nästlidne Oktober, får detta icke härledas från annat, än hr äldermannen Bergqvists eget bemötande emot mig vid ett nyss föregånget tillfälle, hvilket kunde sätta äfven den mest kallsinniges tålmod på ett hårdt prof. Stockholm den 27 November 1845.

Fred. Freidenfelt, gen. C. A. Bengtsson."

Hvaremot det af auditören L'Orange afgifna svar, som nu upplästes, lydde sålunda:

"Till Stockholms Kämnersrätts 4:de Afdelning!

Utaf hr löjtnanten Freidenfelts replik uti det af honom emot mig entamerade tvistemål, vill det nästan synas som skulle hr löjtnanten sjelf nu mera vilja bortblanda tvisteämnet, enär han uti repliken icke anfört någon enda omständighet, ännu mindre åberopat någon bevisning för detsamma, samt hr löjtnanten till och med erkänt — hvad jag likväl med hans egna skrivelser öfverbevisat honom om — eller att han i stämningens ansökan framfört en uppenbar osanning, då han deruti falskeligen föregifvit, det jag uti sistlidne Juli månad skulle lemnat honom samtycke till äktenskap med min dotter; men då hr löjtnanten icke bestämdt återkallat sitt käromål och icke eller, såsom

jag uti min expection ovilkorligen fordrat, erkänt giltigheten af de skäl jag äger att vägra hr löjtnanten inträdet bland min släkt, så får hr löjtnanten ursäktas, att ehuru mycket jag än älskar freden, jag likväl icke bör i sökens närvarande ställning efterskänka något enda af mina försvarsmedel, hvarföre jag ock härmedelst förklarar, att jag icke återkallar något enda af de förhållanden jag uti min expection fört hr löjtnanten till last, utan att jag tvertom är beredd att lagligen styrka dem i den mån sådant erfordras, för att ådagalägga ofoget af hr löjtnantens käromål och nödvändigheten för mig, både såsom fader och medborgare, att motverka detsamma.

För detta ändamål torde likväl, såsom jag förut nämnt, den trolofning hr löjtnanten den 28 December 1843 ingick, vara för det närvarande tillräcklig, enär densamma icke, på sätt lagen uti 4 kap. 4 § Giftermålsbalken fordrar, ännu blifvit af vederbörande Domkapitel upplöst, och får jag till bevis derå, att denna trolofning tillkommit i den anledning 3 kap. 1 § Giftermålsbalken föreskrifver, nemligen med rätters giftomans samtycke, och uti tillkallade vittnens närvaro i ödmjukhet åberopa hr Öfverkommendanten, öfversten och riddaren m. m. Carl Ludvig Dævel, hr öfversten och riddaren m. m. Ulric Liljensparre och hr bryggaren Wretman, hvilka jag alltså anhåller må blifva inför Kämnerrätten såsom vittnen i detta mål edeligen afhörda.

Hr löjtnanten har väl sökt öfböja denna bevisning genom dess i repliken framställda invändning, det jag icke skulle till densammas framställande vara behörig, utan — särskildt fullmakt af den förfördelade fästevinnan; men härutinnan, liksom i mycket annat, har hr löjtnanten betydligt misstagit sig, ty min afsigt är alldeles icke att hindra hr löjtnanten till äktenskap med den trolofvade, hvartill jag icke eller tror, att hvarken hon eller något annat fruntimmer, hvilket lika med henne kommit till sann kännedom om hr löjtnantens karakter och rätta motiven för dess giftermålsanbud, skulle låta forma sig — men då Lagen uti 4 kap. 5 § Giftermålsbalken förklarar den, som utan skäl vill bryta en trolofning, oberättigad att ingå äktenskap med annan person, så länge den öfvergifne ej förlikt är, och då 3 kap. 4, 5 och 6 §§ samma Balk,

anser såsom lagbrott och därför med straff af fästning belägges den som redan fast är, och från detta ansvar icke frikänner någon, vare sig man eller kvinna, så vida den icke varit ovetande om den föregående fästningen, så torde hr löjtnanten finna, att om jag, efter den kännedom jag nu äger om ifrågavarande trolofning, skulle tillåta hr löjtnanten att ingå äktenskap eller trolofning med min dotter, så skulle jag sålunda göra mig delaktig uti den förbrytelse, hvartill hr löjtnanten genom denna dubbla fästning gjort sig enligt ofvanåberopade 5 § saker; och för att freda mig från obehaget af att blifva hr löjtnantens medbrottsling, må väl ingen annan auctorisation behövas, än på sin höjd den, hvartill hr löjtnanten genom ifrågavarande rättegång själf bemyndigat mig; för öfrigt kan hr löjtnanten icke vara säker på, att auctorisation från den förfördelades sida verkligen skulle saknas, derest, mot hvad nu inträffar, sådant vore nödvändigt, och hr löjtnanten lär således finna det ganska naturligt, att jag, med förkastande af hr löjtnantens lysningsförslag, heldro genast förekommer all närmare förbindelse emellan hr löjtnanten och min dotter, än att jag, på sätt hr löjtnanten proponerat, skulle blottställa både henne och mig för de obehagligheter och chikoter, som en påbörjad men sedermera inhiberad lysning till äktenskap alltid medför, äfven för den oskyldige kontrahenten. Att hr löjtnanten åter icke vid ett sådant lysningsförsök har något att riskera, men väl en möjlighet att vinna, betviflar jag så mycket mindre, som blott genom en sådan förutsättning jag kan undgå att betvifla hr löjtnantens sionesredighet vid framställandet af samma förslag.

Det tecken till återvaknad rättskänsla som hr löjtnantens bekännelse om sanningslösheten af det föregifna Juni-löftet röjer, förlorar likväl sitt värde genom hr löjtnantens uti repliken förnyade felsteg emot sanningen, då hr löjtnanten deruti lika falskeligen som förut uti stämmingsansökningsföregifver, det ett sådant löfte skulle vara meddeladt den 2 sistlidne Augusti. Jag förklarar likväl härmedelst att jag hvarken i Juni månad eller den 2 Augusti, eller någonsin gifvit hr löjtnanten löfte till äktenskap eller förening med min dotter, eller ons någon sål-

ning dertill, tvärtom har jag alltifrån den stund hr löjtnanten inträngde sig uti mitt hus alltid ansett hr löjtnanten äga någon likhet med dessa orena andar, hvilka af en oförklarlig försyn stundom tillstädjas, att under egenlyttiga beräkningar störa lugnet och freden inom anspråkslösa familjer och sprida misstroende och missämja inom förut i trefnad och samdrägt lyckliga hus. Jag har därför alltid gifvit hr löjtnanten tillkänna min missbelåtenhet med hans besök och detta stundom så tydligt och oförställt att till och med den minst fin känsliga soyltgäst skulle funnit sig tillrättvisad deraf. Det skulle därför varit för mig alldeles oförklarligt, hvarföre hr löjtnanten för sin nya osanning, just valt den 2 sistlidne Augusti om icke hr löjtnantens yttrande i samma skrift, att mitt bemötande emot honom skulle vid ett tillfälle kunnat sätta den mäst kallsinniges tålmod på prof, bade erinrat mig derom, att detta tillfälle just lärar inträffat den 2 sistlidne Augusti och således på ett eget sätt fästat denna dag i hr löjtnantens minne. Förhållandet är nemligen, att sedan jag på förenämnde sätt slerfaldiga gånger sökt blifva hr löjtnantens vensiter qvitt, nödgades jag slutligen, då annat ej hjälpte, begagna mera oförtydliga kraftyttringar för löjtnantens förvisning ur mitt hus; men Gud nås! äfven denna åtgärd har föga gagnat till annat än att göra för mig åskädligt, hvad säkerligen ingen husfader före mig erfarit, eller att hr löjtnanten i visst afseende lärar vara bättre lottad, än sjelfva Achilles; ty då denne var sårbar åtminstone på ett ställe af foten, lärar deremot hr löjtnanten Freidenfelt icke kunna såras hvarken uti eller med foten. Stockholm den 6:te Decem-ber 1845.

Sven Bergqvist.

genom C. A. L'Orange.

enligt förut inlemnad fullmakt.⁷

Hr auditören L'Orange fortfor uti sin begäran att få hr öfversten m. m. Dævel, hr öfvesten m. m. Liljensparre och bryggaren Wreiman hörde såsom vittnen derom, att hr löjtnanten Freidenfelt redan förut vore lagligen fäst, och ännu icke från denna fästning skiljd, samt att uppskof för sådant ändamål måtte meddelas, hvilket åter kammarskrifvaren Bengtsson bestred, enär auditören L'Orange eller äldermanen Bergqvist icke visat sig vara med fullmakt

försedd af det fruntimmer, med hvilket löjtnanten Freidenfelt förmenades vara trolofvad.

Ombudeningo härefter afträda under kämners-rättens öfverläggning till följande, för dem, åter förekallade, afsagde

Beslut:

Kämnersrätten finner det icke kunna förvägras hr äldermannen Bergqvist att förebringa den af honom åberopade bevisning; hvadan kämnersrätten, med bifall till Bergqvists begäran om uppskof, utsätter sakens vidare handläggning till Tisdagen den 16 i denna månad klockan 10 förmiddagen, då ombuden böra återkomma och dertill L'Orange eger foga anstalt om de personers närvaro, af hvilkas hörande i målet han vill sig begagna.

Vederbörande afträdde.

Den 16 December.

S. D. Då nu till ytterligare handläggning företogs det den 6 i denna månad senast förbehafde och till i jag uppskjutne mål emellan hr löjtnanten Fredrik Daniel Freidenfelt, kârando, och trädgårdsmästare-äldermannen Sven Bergqvist, svarande, inställde sig kâranden personligen åtföljd af e. o. kammarskrifvaren Bengtsson och svaranden genom sitt förut begagnade ombud hr auditören Carl Axel L'Orange, äfvensom till i dag inkallade hr kommandanten här i staden R. af K. S. O. Carl Ludvig Dævel, hr öfverst. o. R. af nys-nämnde O. Ulrik Liljensparre samt bryggaren Joakim Wilhelm Wretman vore tillstädes; ingifvande härvid svarande ombudet följande nu upläste handlingar.

1:o Att hr löjtnanten Freidenfelt, efter fleraåldiga gånger förnyade, och med de helgaste försäkringar om evig kärlek och trohet beledsagade önskingar, blef den 28 December 1843 med min moders samtycke och uti flere tillkallade vittens närvaro lagligen trolofvad till äktenskap med mig, varder, på förfrågan af Trädgårdsmästare-äldermannen hr S. Bergqvist, till bevis meddeladt; och får jag tillika bestämt förklara, att jag, med begagnande af den rätt Lagen uti 4 kap. 5 § Giftermålsbalken mig tillerkänner, icke hittills tillåtit, ej eller för närvarande är sinnadt tillåta nämnde hr löjtnant, att jag så förlöfning eller äktenskap med hvarken bemäldte hr Bergqvists dotter, ej eller med hvilket annat fruntimmer som helst; hvarjemte jag härmedelst berättigar hr äldermannen Bergqvist, att sjelf eller genom dess ombud göra detta mitt bevis och förklarande äfven

som hvad dermed kan äga gemenskap lagligen gällande. Stockholm,
den 13 December 1845.

Louise Bäckberg,
Silkeshandlerska.

Att Silkeshandlerskan mademoiselle Louise Bäckberg, hvilken genom Kongl. Maj:ts nådiga resolution af den 22 Februari 1834 blifvit myndig förklarad, erkänt innehållet af förestående handling och derunder egenhändigt tecknat sitt namn, intyga såsom på en gång närvarande vittnen:

C. A. L'Orange,
Auditeur.

G. J. Ljöfgrén,
f. d. Handelsbokhållare."

2:o Min lilla Älskade Louise!

Då jag kom hem i går aftons från min lilla gumma, mötte mig en skriftlig befallning, att genast afrida till Nacka och emottaga de båda commenderlögar af Gardes regementet, som dit utmarcherat till skogseldsläckning; jag red härifrån sedan jag fått ett litet och måste från Nacka rida genom skogen till Skarpsäck och återvända genom Skans tull, och hemkom ej förr än kl. $\frac{1}{2}$ 4 i morse, därför lilla Louise behöfver jag sofva middag hos mamma och vet ej bestämdt om eller huru dags jag i e. m. kan komma till min vän, — ble jag hindrad från detta nöje, så vet Louise att det är tjeusten, som nekat mig det. Jag tycker att det är roligt att skriftligen tala med dig, detta bidrager och att jag ej skäl mig från expeditionen på förmiddagen. — Söta min lilla goda gumma tänk ofta på Fredrick, och glöm ej att i nästa vecka på Louis-dagen, vill jag ha ett minne af min gumma. Och om min Louise tillät mig då få gifva dig min ring och jag fick emottaga din af dig.

Tänk nu på hvad jag hjerteligen beder dig om tills i afton eller måndags e. m. kl. 3, darom beder dig så innetligt din tillgifne

Fredrick."

Utanskriften:

"Mademoiselle Louise Bäckberg" (Sigill).

3:o "Älskade Louise!

Då det ej är mig tillåtet att personligen få nöjet vara den förstasom i dag lyckönskar min Louise på dess namnsdag, beder jag att dessa rader må få tolka min vänskap och kärlek för dig. Jag önskar dig Älskade Louise, att du alltid må blifva så lycklig ditt gods, redbara hjerta förtjenar, och att jag förenad med dig, kan bidraga till din salighet, dertil mitt högaste och innerligaste hemönska alltid skall blifva.

Mottag min lilla gumma dessa blommar och glöm ej att de komma från din oföränderligt tillgifne

Fredric.

Kf. omring 12 kommer jag ner i boden."

Utanskriften:

"Mademoiselle Louise Bäckberg" (Sigill).

№o "Måndags morgon kl. 9.

Jag sökte dig min älskade Louise i går trevno gånger på f. m. Om du var hemma vet jag ej, men icke låt du upp för din Fredrik. Det är menskligt att felsa, Gudomligt att förlåta; om kärleken ett ögonblick öfvervåldigade mig och hvad kärleken felat skall kärleken förlåta och glömma, samt endast minnas, att öfver hjertat och känslan befaller ej förnuftet.

Är du hemma i e. m. min älskade Lousie omkring kl. 5 och emottager din oföränderligt tillgifne

Fredrick."

Utanskrift:

"Mademoiselle Louis Bäckberg" (Sigill).

5:o Sedan jag den 28 sista December blifvit i vittnens närvaro lagligen trolöfvad med mademoiselle — — — förbinder jag mig att uttaga lysning till äktenskap, så snart hon sådant önskar, hvilket härmed försäkras genom mitt namns och sigills undersättande. Stockholm den

Namn.

(Sigill)"

Öfver dessa handlingar, dem Herr Löjtnanten Freidenfelt fick beskåda, utlät han sig till en början, att stilen uti brefven vore mycket lika hans egen, utan att han likväl ville bestämdt medgifva att han skrivit dem, häst hans namn derunder icke funnes utsatt, men sedan Herr Auditeuren L'Orange erinrat: att Herr Löjtnantens, såsom L'Orange uttryckte sig, "anborne sköldemärke" jemväl funnes derå, förklarade Löjtnanten sig icke vilja bestrida att ju han allätit brefven, äfvensom beträffande olvan sist intagne handling, den Auditeuren L'Orange förmålte Herr Löjtnanten hafva åtagit sig att utfärda, Löjtnanten medgaf att stilen härutinnan vore hans egen; hvarefter och sedan Löjtnanten Freidenfelt, på fråga af Auditeuren L'Orange, om han nu icke önsåg sig tillräckligen comprometerad och medgäfvat, utan något vittnesförhör, att han vore med mamsell Bäckberg till äktenskap trolöfvad; förklarar att mamsell Bäckberg och löjtnanten väl med hvarandra öfverenskommit att framdeles ingå förlofning, men att sådant icke någonsin skett i laglig form, auditeuren L'Orange anhöll att förenämnde närvarande personer måtte varda såsom vittnen edoligen afhörde; och då något jäf emot deras hörande icke anfördes samt Kämmers-Rätten, i anledning af Byggaren Wretmans tillkännagifvande, att han vore förmyndare för mamsell Bäckbergs mor

der, förklarar detta icke utgöra hinder för honom, att vittnesmål i saken afgifva, singo herrar öfverstaroe Dævel och Liljensparre samt bryggaren Wretman med tu finger å den Heliga skrift aflägga vanlig vittnesed, hvar-
 efter de, erinrade om vigten af den gångne eden, hvar för sig hördes och berättade:

1:o Herr öfversten Dævel: att vittnet för omkring 2:ne år sedan och möhända i slutet af December månad år 1843 blifvit ombedd af Löjtnanten Freidenfelt att infinna sig hos enkan Bäckberg, utan att vittnet nu mindes huruvida löjtnanten dervid tillkännogifvit om förlofning emellan honom och silkeshandlerskan Bäckberg då skulle ske eller om sådant redan förut kunde hafva skett, men vittnet, för hvilken löjtnanten Freidenfelt flere gånger omnämnt att han vore förlofvad, utan att likväl nämna med hvilken, hade gått till enkan Bäckberg i den öfvertygelse att förlofning då skulle försiggå eller, "eclateras", emedan vittnet, utan en sådan öfvertygelse säkerligen icke gått på ett för vittnet obekant ställe. Då vittnet jemte herr öfverste Liljensparre anländt till enkan Bäckberg, hade derstädes föröfrigt befunnit sig herr löjtnant Freidenfelt och silkeshandlerskan Bäckberg samt den förres moder och syster; hvarefter, sedan thé blifvit druckit och andre refraischementer förtärde, utan att, så vidt vittnet nu mindes, något tal om förlofning ägt rum, bryggaren Wretman föreslagit, som orden ungefärligen fallit, å fru Bäckbergs vägnar en skål för löjtnanten Freidenfelt och mamsell Bäckberg, hvilken skål vittnet äfven druckit, i den öfvertygelse, att den varit afsedd att antyda önskingar för nämnde personers välgång såsom fästeman och fastemö, ehuru vittnet icke nu kunde erinra sig att något sådant förhållande emellan dem tillkännogifvits; men vittnet hade under nyss antyddo öfvertygelse, sedan skålen var tömd, lyckönskat löjtnanten Freidenfelt och mamsell Bäckberg samt deras förenämnde närvarande anförvanter, hvar-
 efter vittnet aflägsnat sig.

Herr löjtnanten Freidenfelt framställde till vittnets besvarande följande frågor: 1:o Huruvida löjtnanten bedt vittnet öfvervara någon förlofning? 2:o Tillkännogaf enkan Bäckberg att de vore samlade för att öfvervara någon

förlofning? 3:o Lemnade löjtnanten och mamsell Bäckberg hvarandra några ringar? och 4:o Voro flere närvarande, än vittnet, på hvilka frågor vittnet hänvisade till hvad han redan berättat såsom innefattande allt hvad han nu i frågan kunde sig erinra.

2:o Herr öfversten Liljensparre: att vittnet för omkring två år sedan i December månad blifvit ombedd af löjtnanten Freidenfelt att en afton infinna sig hos enkan Bäckberg, dervid löjtnanten, som vittnet nu dunkelt ville erinra sig, utan att kunna säga sådant bestämt, antydt att det torde blifva någon eclatering emellan löjtnanten och mamsell Bäckberg. Då vittnet ankommit till enkan Bäckberg, hade derstädes tillika varit utom andre herr öfversten Dævel, löjtnant Freidenfelt, silkeshandlarskan Bäckberg, samt löjtnantens moder och syster. Vittnet kunde nu icke erinra sig hafva hört något bestämt yttrande, huruvida tillställningen varit något förlofningskalas, men sedan en för vittnet obekant person yttrat sig i ungefärligen följande ordalag: å fru Bäckbergs vägnar får jag föreslå en skäl för löjtnanten Freidenfelt och mamsell Bäckberg, hade sällskapet och äfven vittnet druckit densamma, hvaroppå vittnet som än ytterligare blifvit öfvertygad derom att löjtnanten Freidenfelt och mamsell Bäckberg varit förlofvade, gått och hugat sig för dem och deras närvarande anförvanter, samt derefter atlagssnat sig. Såsom följd deraf att vid tillfället något bestämt yttrande om förlofning emellan löjtnanten och mamsell Bäckberg icke blifvit lemnadt, hade äfven i vittnets tankar under vägen hem uppstått den reflectionen, att det varit en besynnerlig förlofning han likväl trott sig hafva öfver varit.

3:o Bryggaren Wretman: att då vittnet före eller efter Jultiden år 1843, besökt Enkan Bäckberg för att med henne samtala i någon angelägenhet, hade Enkan Bäckberg bedt vittnet återkomma på qvällen emedan det kunde hända, att det då blefve fråga om, såsom hon uttryckt sig: "giftas emellan löjtnanten Freidenfelt och Lovisa," ehuru enkan Bäckberg misstänkt, att det lika litet då, som tillföre blefve något allvar af, ty Lovisa hade, såsom enkan Bäckberg sagt, många gånger haft sådane

funderingar för sig. När vittnet derefter vid besök hos mamsell Bäckbergs bröder erfarit, att denne icke ernade sig dit, men denne önskat att vittnet skulle besöka modern på aftonen för att tillse att, såsom orden föllo, "de icke drefvo spektakel," hade vittnet äfven infunnit sig hos enkan Bäckberg, då herrarne öfverste Dævel och Liljensparre löjtnant Freidenfelt och mamsell Bäckberg tillika med fru och fröken Freidenfelt jemväl tillstädes varit. Sedan thé blifvit druckit hade enkan Bäckberg bedt vittnet föreslå en skåt för löjtnant Freidenfelt och hennes dotter, men vittnet, som varit full af löje, hade sökt afstyra sådant och bedt enkan Bäckberg vända sig med sin anhållan till herr öfverste Dævel. Enkan Bäckberg hade likväl fortfarande bedt vittnet fullgöra uppdraget, hvarföre äfven vittnet på enkan Bäckbergs vägnar föreslagit den begärda skålen; men af hvad straxt derpå följt hade vittnet, som genast gått ur vägen för att få skratta ut, icke varseblifvit annat, än att herr öfverste Dævel och herr öfverste Liljensparre gått fram till löjtnanten Freidenfelt och mamsell Bäckberg.

På fråga af hr auditören L'Orange, huruvida icke vittnet vid ett sednare tillfälle, då han sammantråffat med hr öfverste Dævel, bedt denne att söka förmå löjtnanten Freidenfelt att bryta förlofningen med mamsell Bäckberg, emedan hon icke hade så mycket penningar, som löjtnanten behöfde, förklarade vittnet sig väl komma ihåg, att han på nyårs-assembléen å börsen 1844 råkat hr öfverste Dævel, hvilken då tackat vittnet för sednaste sammanvaron hos enkan Bäckberg, men hvad för öfrigt om tilldragelserna der ordats, sade vittnet sig icke kunna minnas.

Öfver detta vittnets nu afgifne yttrande sade hr auditören L'Orange sig vara förundrad, emedan vittnet för få dagar sedan för hr auditören omtalat förloppet och innehållit af det förda samtal; men vittnet, som under afgifvande af sin berättelse flere gånger föll i skratt, vidblef ändock sitt å frågan lemnade svar.

Vittnesberättelserna upprepades och vidkändes af vittnena vara rätteligen fattade, hvarefter vittnena bortgingo; och då löjtnanten Freidenfelt fortfarande bestred att någon lagligen gallande förlofsning blifvit afsluten emellan

honom och silkeshandlerskan Bäckberg, anhöll hr auditören L'Orange, att det i dag förda protokoll måtte vara en annan dag justerad, hvarefter auditören L'Orange förbehöll sig rättighet, att få uppgifva huruvida han önskade att förebringa vidare bevisning uti nu ifrågasatte omständighet eller andra, som hr auditören ansåg af lika inverkan beskaffenhet att förhindra det sökta äktenskapet med jungfru Bergqvist, hvilket åter kammarskrifvaren Bengtsson bestred under yrkande, att auditören L'Orange nu måtte bestämma huruvida han önskade få förete vidare bevisning eller icke.

Vederbörande singo härefter afträda under det Kämnerrätten öfverlade till följande, för dem, åter inkallade, afsagde

Beslut:

För justering af det i dag förde protokoll utsättes målet till Tisdagen den 23 i denna månad kl. 10 f. m. då parterne sjelfva eller genom ombud skola återkomma, viljande Kämnerrätten derefter meddela utlåtande öfver svarandens anhållan att få vidare bevisning i målet förebringa, derest så beskaffad anhållan då varder framställd. Vederbörande afträdde.

Den 23 December.

S. D. I det den 16 uti innevarande månad sednast här förehafta mål emellan hr löjtnanten Freidenfelt, kärke, och trädgårdsmästare-åldersmannen Bergqvist, svarande, inställde sig vid upprop käranden personligen och dess ombud e. o. kammarskrifvaren Bengtsson, svarandens föllmäktig hr auditören L'Orange och af de vid sista rättegångstillfället afhörde vittnen, hr öfversten och riddaren Liljesparre och bryggaren Wretman, hvilka samtliga till riktigheten erkände det förstberörde dag i saken hållne, för dem till justering nu uppläste, protokoll och deri intagne vittnesberättelser, hvarefter bryggaren Wretman, uppå af käranden framställd fråga, huruvida han ej vid många tillfällen hört silkeshandlerskan Bäckberg yttra, att efter mellan henne och käranden träffad öfverenskomelse, det emellan dem påtänkta giftermål ej skulle följordas, intygade, att han många gånger hört silkeshand-

lerskan Bäckberg yttra om sitt giftermål med käranden: "det är förbi," "det blir ingenting af," "det kan aldrig bli fråga om," "tycklig jag, att det ej blir af."

Sedan hr öfversten Liljensparre och bryggaren Wretman fått bortgå, förmälte käranden, att han, som vid sista rättegångstillfället ej på ögonblicket kunnat yttra sig om han skrivit eller icke de trenne här förevisade till silkeshandlerskan Bäckberg afåttne skrivelser, vid närmare eftertänkande eriarat sig, att han skrivit desamma, hvilket han nu medgaf.

Svarandens ombud förklarade, att ehvad silkeshandlerskan Bäckberg och yttrat sig om sitt giftermål med käranden, denne dock "stod för hennes räkning" till dess hon blifvit förläckt, samt begärde 14 dagars eller 3:ne veckors anstånd med målet, för att kunna dels då här inställa 2:ne vaktmästare och en tvätterska Widmark, som svaranden önskade få aförda såsom vittnen om den emellan käranden och silkeshandlerskan Bäckberg skedde förlofning, och dels skaffa upplysningar om ett annat för käranden ej serdeles bedrande förhållande, nemligen att han sökt trolofning ej alltför länge sedan med en bondes i Blekinge Petter Janssons dotter Maria, men att fadren, efter att hafva skrivit till en högt uppsatt man härstädes med begäran om upplysning öfver käranden och derå erhållit besked, som ej varit för käranden fördelaktigt, afvisat denne, hvilken, efter sådana föregångne händelser, svaranden således hade fullt skal att ej släppa in i sin släkt.

Kärandens ombud förmälte sin hufvudman ej hafva något emot det åskade anståndet att invända, men deremot yrka att svaranden måtte vid äfventyr åläggas att å utsättande dag förebriaga all den vidare bevisning, hvaraf han ville i saken sig begagna.

Detta äfventyr ansåg svaranden ej kunna komma i fråga, men Rätten fann skälighet besluta, att svaranden åligger att antingen inställa eller uppgifva all den bevisning, hvaraf han vill i saken sig begagna, å Tisdagen den 12 Januari nästinstundande år 1846 kl. 10 f. m. vid äfventyr för honom, att, om han å sagde tid, hvartill målet uppskjutes och då vederbörande skola hit återkomma, sådant underlåter, vidare uppskof för bevisnings åstadkom-

mande ej sedermera varder honom beviljadt; som afsades, afträdde. År och dagar som förr skrifne äro.

På Kämnersrättens vägnar

Fred. Höijer.

Utdrag af Protokollet hållet hos Stockholms Kämnersrätts Fjerde Afdelning den 13 Januari 1846.

S. D. Jemlikt rättens den 23 sistlidne December fattade beslut i det från berörde till denna dag uppskjutne mål, emellan herr löjtnanten Freidenfelt, käreande, och trädgårdsmästare-åldermannen Bergqvist, svarande, företogs nu åter sagde mål, och dervid inställde sig parternes ombud e. o. kammarskrivaren Bengtsson och herr auditören L'Orange, af hvilke den sednare uppgaf följande personer, som hans hufvudman önskade att få såsom vittnen på ed i saken afhörda, nemligen vaktmästaren Nordström, tvätterskan Widmark, fanjunkaren Broman, herr löjtnanten Lindström, herr majoren af Robsahm, f. d. jägaren vid Kongl. Vermlands fältjägare-regemente Montan, herr capitainen Stén, herr häradsböfdingen Gadd, notarien Sandstedt och förre riksdags-fullmäktigen från Blekinge Appelqvist; och anhöll svarandens ombud att de tre sistnämnde måtte tillåtas att vid Domstol i boningsorten i och invid Ronneby höras såsom vittnen, angående käreandens mindre hedrande försök att till trolofning med sig nerre bonden Petter Jonassons dotter Maria och hans afstående derifrån mot en af fadren erhållen kortant penningesumma, men de öfrige åter här vid Rätten en annan dag, om käreandens förhållande härstädes, hvilket allt med skäl kunde föränleda svaranden att förvägra käreandens giftomål med svarandens dotter.

För att visa det svarande ombudets uppgift angående käreandens förlofning med bonddottren Maria Pettersson saknade grund, ingaf nu käreandens ombud ett så lydande bevis:

ⁿLieutenanten m. m. herr Fredric Freidenfelt och demoiselle Maria Charlotta Pettersson, dotter till aflidne hemmasegaren Petter Jonasson i Hasselstad af Ronneby socken, hafva, så vidt mig veterligt är, aldrig varit med hvarandra lagligen trolofvade; tvärtom hafva de bägge inför hvarvarande Pastors-Embete, dels muntligen dels skriftligen förklarad ett derom utspriddt rykte vara alldeles sanningslöst, samt att de hvarken nu eller för framtiden äga några äktenskapsanspråk på hvarandra; hvilket allt härmedelst intygas. Ronneby d. 27 December 1845.

N. Sjöholm.

Prost och Kyrkoherde i Ronneby.

(Sigill)ⁿ

Härjemte förmälte kändens ombud, att bemäldte Maria Pettersson nu mera skulle vara gift i hemorten och ansåg de åberopade vittnenas hörande icke böra tillåtas, enär svaranden, enligt hvad öppenbart vore, endast sökte genom sin begäran om vittnens afhörande bereda tidsutdrägt med rättegången, samt de omständigheter, hvaröfver vittnena skulle höras, ej kunde inverka på sakens utgång; hvaremot svarandens ombud anmärkte, att å det inlemnade beviset intet afseende kunde fästas, enär prosten Sjöholm ej varit pastor i Ronneby den tid då kändens der anställt sine frieri-försök, samt att det så mycket mera vore svarandens rättighet att åstadkomma bevisning om hvad emot kändens förut förekommit klandervärdt, som kändens sjelf provocerat svaranden att förebringa de skäl, som föranledde honom att ej lemna bifall till det giftermål, som kändens påyrkade med svarandens dotter.

Vederbörandeingo härefter till förmaket afträda under rättens öfverläggning till följande, för dem, åter inkallade, afsagde:

Beslut;

Rätten finner det ej kunna förvägras trädgårdsmästare-äldermannen Bergqvist att få de personer, som han i dag uppgifvit, afhörde såsom vittnen i denna sak, derest de ojäfvige befinnas, men pröfvar skäligt förelägga honom, vid äfventyr, att han i annat fall anses hafva gjort sig af denna rättighet förlustig, att till Tisdagen den 20

i denna månad klockan Tio förmiddagen, då målet till handläggning bör åter företagas och parterne skola iakttaga inställelse, härstädes inställa, eller låta hit inkalla alla de af honom såsom vittnen uppgifne här i staden boende personer, samt att försedd med utdrag af detta protokoll hos vederbörande Domstol i orten anmäla sig, före den 24 nästinstundande Februari med begäran om vittnesförhörs anställande med herr häradsböfvingen Gadd, notarien Sandstedt och förre riksdagsfullmäktigen Appelqvist, och sedan dag för vittnesförhöret med sistnämnde trenne personer blifvit af Domstolen utsatt, trenne veckor före denna dag, derom bevisligen underrätta herr löjtnanten Feidenfelt, så att han kan sjelf eller genom ombud vid vittnesförhöret tillstädesvara, hvilket dock, sedan han blifvit sälunda underrättad, ej kommer att genom hans bortovaro uppehållas, åliggande det äldermannen Bergqvist att inom en månad efter det vittnesförhöret blifvit hållet, protokollet deröfver hit till Rätten ingifva. Afträdde. År och dag, som förr skrifvet står.

På Kämnens Rättens vägnar

Fred. Höjer.

*Utdrag af Protokoll, hållit hos
Stockholms Kämnensrätts Fjerde
Afdelning följande dagar år
1846.*

Den 20 Januari.

S. D. Vid åter företagande af det d. 13 uti innevarande månad sednast har förehaftde mål emellan herr löjtnanten Feidenfelt, kårande, och trädgårdsmästare-äldermannen Bergqvist, svarande, inställde sig parternes förut begagnade ombud e. o. kammarskrifvaren Bengtsson och herr auditeuren L'Orange, tillika med de å svarande sidan förut, såsom vittne åberopade vaktmästaren hos Hans Maj:ts Konungens pager Johan Eric Sandström, bokbindare

gesälls-enkan Johanna Widmark och förre fanjunkaren vid Upplands Kongl. regemente Lars Abraham Broman, hvilka trenne sistnämnde fingo, enär jäf emot dem hvarken anfördes eller kunde utrönas, aflägga vittnesed, om hvars vigt de erhöllo allvarliga föreställningar, hördes der-
 efter serskildt hvar för sig och berättade:

1:o Vaktmästaren Nordström: att vittnet kort efter Julhelgden 1843, blifvit af herr löjtnanten Freidenfelt anmodad att en afton uppassa hos en enka Fru Bäckberg, hvarest vittnet, under kringbjudning af vin och konfekt, hört en för vittnet okänd civil klädd person föreslå en skäl för herr löjtnanten Fredr. Freidenfelt och mamsell Bäckbergs förlofning, hvarom vittnet föröfrigt ej eller ägde någon kännedom.

2:o Enkan Widmark: att vittnet, som vid bysxnämde de tid varit af enkan Bäckberg anmodad att tillaga en afton-anrättning, hört både enkan Bäckberg och hennes dotter mamsell Bäckberg i köket, för vittnet uppgifva, att förlofning då skedd emellan den sistnämnda och löjtnanten Freidenfelt; men att vittnet visste sig ej ens någonsin hafva sett löjtnanten Freidenfelt och således ej af honom hört något derom.

3:o Förre fanjunkaren Broman: att hr löjtnanten Freidenfelt, hvilken vittnet för lång tid tillbaka känt, vid flera tillfällen yttrat till vittnet, att han ämnade gifta sig, men att han måste hafva en rik flicka; att hr löjtnanten i sådant afseende vändt sig till vittnet med begäran, att det skulle skaffa hr löjtnanten närmare underrättelser om en näringsidkerska, boende vid Holländaregatan, hvilken hr löjtnanten Freidenfelt hade hört omtalas sasom mycket rik, i anledning hvaraf vittnet ock inbemtat upplysningar om samma näringsidkerska, och, sedan det erfarit henne vara af mycket hög ålder, föreställt hr löjtnanten orimligheten af ett sådant parti; att vittnet derefter gifvit hr löjtnanten Freidenfelt förslag på en mamsell, som ansetts vara rik, men hvilken hr löjtnanten, efter misstag om person, yttrat till vittnet ej hafva så stor förmögenhet, att hr löjtnanten kunde vara dermed belåten; att vittnet, under samma tid det hört omtalas, att hr löjtnanten Freidenfelt skulle vara förlofvad med en mamsell boende vid

Köpmangatan, hört löjtnanten för vittnet berättas, att han vore förlofvad med en bondedotter vid Ronneby, samt äfven för vittnet uppvisat ett Häradsrättens protokoll, hvaraf upplystes, att vittnen blifvit derstädes hörde deröfver, att trolofningen verkligen skedt emellan samma bondedotter och hr löjtnanten Freidenfelt; att hr löjtnanten tillika för vittnet uppgifvit, att han, för att ställa sig in hos flickans fader, gått i trädskor, supit finkel och i öfrigt varit klädd och betett sig som en bonde, att ovänskap uppstått emellan hr löjtnanten Freidenfelt och fadren, samt att denne erbjudit hr löjtnanten fem tusende R:dr, men att löjtnanten ford:at 10,000 R:dr, om han afstode ifrån trolofningen, om hvilket allt i Ronneby vistande häradshöfdingen Gadd skulle ega närmare kännedom: att vittnet hört herr löjtnanten ofta klaga sig öfver penningeförägenhet: att vittnet väl hört sägas, att hr löjtnanten skulle spela höga spel, men ej sjelf sett eller vidare kände sådant: att herr löjtnanten vid flere tillfällen tillkännagifvit önskan för vittnet att "komma öfver" flickan emot befalning; samt att hr löjtnanten varit mycket lättsinog och sådant äfven erkänt, ibland andra tillfällen vid ett, då han yttrat i modrens och vittnets närvaro: "Tre tusende dagar har jag lefvat och tre tusende dårskaper har jag begått, min olycka är att jag är så lattsinnig." hvartill modren gemälte: "Gud gifve att du nu kunde bli folk"

Vittnesmalen upprepades och vidkändes af vittnena, hvilka, sedan kärandens ombud bestridt allt hvad vittnet Bromas anfört, såsom blott obetydligt "prat," fingobortiga.

Sedan vederbörande stadtstjenare intygat, att de, som blifvit anbefalldes att till i dag holkalla, för att höras såsom vittnen i saken, hr kapten Stén, hr löjtnanten Lindström, hr majoren af Robsahm och förre jägaren vid Wermlands Kongl. Fältjägare-regemente Montan, kunnat anträffa och hitkallat endast de 2:oe förstnämnde, men att hr majoren af Robsahm uppgifvits vara ifrån staden bortrest och förre jägaren Montans bostad ej kunnat utfinnas, så anhöll svarandens ombud att bemälte fyra personer måtte vidare eftersökas och till en annan dag inkallas; hr kapten Stén och hr löjtnanten Lindström vid vite, i anledning hvaraf rätten uppskjöt detta mål till Tisdagen

den 3 instundande Febr. kl. 10 f. m., då ombuden höra hit återkomma, och hvartill forenämde såsom vittnen åropade personer skola hirkallas, hr kapiten Stén och hr löjtnanten Lindström vid dem hvardera förelagdt vite af 3 R:dr 16 sk. B:ko; som afades. Afträdde.

Den 3 Februari.

S. D. Till fullföljd påropades det ifrån den 20 sistl. Januari till denna dag uppskjutna mål emellan hr löjtnanten Freidenfelt, kårande, och trädgårdsmästare-åldermannen Bergqvist, svarande, och dervid inställde sig parternes ombud e. o. kammarskrifvaren Bengtsson och hr auditören L'Orange, hvilken sednare anmärkte, att af svaranden såsom vittnen åberopade hr kapitenen i arméen Adolf Stén, hr löjtnanten i arméen Anders August Lindström och förre fältjägaren Per Adolf Montan voro i rättens förmak tillstädes, men att hr majoren af Robsahm, hvars hörande på ed i saken svaranden äfven önskade och förbehöll sig framdeles, ej kunnat, såsom vederbörande stadstjenare äfven intygat, med kallelse anträffas, emedan han vore ifrån staden bortrest, och singo, i anledning häraf, förstbemälde trenne personer förekomma, hvilka rätten, då jäf emot dem ej anfördes eller kunde utronas, fann skäligt tillåta aflägga vittneseden, om hvars vigt de erböllo alfvarliga föreställningar, hördes derefter hvar för sig och berättade:

1:o Hr kapiten Stén: att vittnet, som förut tjenat tillsammans med hr löjtnant Freidenfelt, men på längre tid ej umgåtts med honom, ej hört hr löjtnanten Freidenfelt omtala, att han förlofvat sig med mamsell Bäckberg, eller erbjudit en viss penningesumma för trolofsningens uppbäfvande, eller att löjtnanten Freidenfelt lofvat någon eller några af sina horgenärer betalning för deras fordringar af åldermannen Bergqvists penningar.

2:o Hr löjtnanten Lindström: att vittnet, då det för längre tid sedan sammanträffat med hr löjtnanten Freidenfelt i Norrköping, hört honom omtala, att han vore förlofvad med en bondedotter Maria i Blekinge, och äfven sett ett af löjtnanten Freidenfelt i Norrköping för vittnet förevisat utdrag af, såsom vittnet ville minnas, Carlskrona Kämnersrätts protokoll, enligt hvilket vittnen der blifvit

för dödsfall skuld på ed afhörde öfver samma trolofning, men att vittnet, som härom ej kände något vidare, icke hört löjtnanten Freidenfelt tillika uppgifva, att han påräknade ett betydligare arf efter flickans fader, och att denne erbjudit löjtnanten Freidenfelt, som fordrat 20,000 R:dr, 5000 R:dr för trolofningens upphäfvande.

3:o Före fältjägaren Montan: att vittnet för fem år sedan tjent hos hr löjtnant Freidenfelt, men hvarken då eller efteråt hört att han skulle vara förlofvad.

Vittnesmänen upprepades och vidkändes af vittnena, af hvilka hr kapiten Stén och hr löjtnanten Lindström hvardera begärde 2 R:dr och förre fältjägaren Montan 24 sk. allt Baako, såsom ersättning för deras inställelse i dag, och förmälte hr kapiten Stén och hr löjtnanten Lindström, att de öfverlemnade den dem tillkommande ersättning, den förre till de fattiga och den sednare till stadsnämnden, hvaremot svarandens ombud, som förklarade sig villig att till vittnet Montan erlægga den af honom fordrade ersättning, bestred att utgifva den af herr kapiten Stén och herr löjtnanten Lindström äskade ersättningssumma till de fattige och stadsnämnden, hvilken summa svaranden, om han dermed kunde göra herr kapiten Stén och herr löjtnanter Lindström enskildt en tjänst, likväl icke undandrog att till dem sjelfve betala.

Rätten, som ville öfver berörde ersättningsanspråk meddela utlåtande i sammanhang med hufvudsaken, beslut härefter, att med detta måls vidare handläggning komme att anstå, intill dess det vittnesförhör som i rättens protocoll för den 13 sistl. Januari omförmåles, blifvit med de deri uppgifne i landsorten boende personer hållet, och anmälan om målets återföretagande hos rätten göres; som afsades, afträdde.

År och dagar som förr skrifne äro.

På Kämners rättens vägnar,

Fred. Höjer.

*Utdrag af Protokollet, hållet hos
Stockholms Stads Kämnars-rätts
Fjerde Afdelning följande dagar
år 1846.*

Den 9 Juni.

S. D. I egenskap af ombud för trädgårdsmästare-
åldermannen Bergqvist hade hr auditeuren L'Orange, jemte
begäran om återföretagande af det emellan herr löjt-
nanten Freidenfelt, körande, och Åldermannen Bergqvist,
svarande, här anhängiga och den 3 sistlidne Februari sed-
nast förehafta mål, den 22 nästvikne Maj hit ingifvit
utdrag dels af protokollet, hållet vid urtima ting med
Bräkne härad den 2 April och dels af domboken, hållen vid
Medelstads häradslagtima sommarting den 2 Maj innevarande
år, hvaraf hufvudsakligen inhämtades, att extra hofrts no-
tarien J. H. Sandstedt, hrr häradshöfdingen M. Gadd, och
förra riksdagsfullmäktigen G. B. Appelqvist från Ormanstorp,
sedan ej mindre ett af statstjenarne vid denne rätt Casterr
son och Lundstedt utfärdadt bevis af innehåll, att de allt-
ifrån den 26 Februari till den 17 Mars och ifrån den 30
i sistberörde månad till den 14 April flersaldiga gånger
eftersökt käranden i ändamål att underrätta honom om de
för vittnes förhören vid häradslag-rätterne utsatta dagar, utan
att kunna honom anträffa, än ock ett af kärandens ombud
e. o. kammarskrifvaren Bengtsson meddeladt intygande, att
han den 2 Mars och 10 April erhållit afskrifter af dom-
hafvandernes i afseende å vittnesförhörens företagande å
bestämde dagar utfärdade bevis, blifvit hos häradslag-rät-
terne företedda, fått, då något jäf emot notarien Sandstedt,
herr häradshöfdingen Gadd och förra riksdagsfullmäktigen
Appelqvist ej kunnat utrönas, efter aflagd vittnesed såsom
vittnen afhöras, notarien Sandstedt vid Bräkne häradslag,
samt herr häradshöfdingen Gadd och förra riksdagsfull-
mäktigen Appelqvist vid Medelstads häradslag; samt att
bemälda vittnen uppå de till dem framställde frågor för-
klarar: *notarien Sandstedt*, att han i allmänhet ej kunde
lemna någon upplysning i afseende på dem, dock hade vitt-
net sig bekant att käranden år 1843 vistats i Ronneby,
utan att vittnet likväl visste huruvida käranden gjort nå-

gra frierförsök, äfvensom vittnet hört omtalas, att käranden skulle hafva varit förlofvad med bonden Petter Jonassons dotter Maria i Hasselstad; herr *harudshofdingen Guld*: att någon förlofning emellan herr löjtnanten Freidenfelt och Petter Jonassons dotter Maria, alldrig, vittnet veterligen, ägt rum, men att herr löjtnanten Freidenfelt under åren 1841, 1842, och 1843, utan att vittnet kunde närmare bestämma tiden, varit vid särskilda tillfällen på besök i Hasselstad i afsigt att vinna bifall till sitt frieri: att Petter Jonassons enständiga nekande gjort det om intet, hvaremot herr löjtnanten gynnades af bustron, äfvensom att vittnet hade den öfvertygelsen, att dottern ej var honom aldeles obehägen och detta sednare förorsakade att frieriet flere gånger förnyades samt att Herr löjtnanten icke ställde sig till efterrättelse Petter Jonassons önskan att bli Herr löjtnanten qvitt, men på något oartigt sätt blef han hvarken bemött eller afvist, och penningar erhöll herr löjtnanten, vittnet veterligen, ej heller för att afstå från sina pretentioner, dock gjoide herr löjtnanten omsider anspråk på ersättning för sine resor från och till Stockholm och utlagde kostnader för presenter till både den ena och den andra, i familjen, sedan allt hopp om framgång var förlorat, hvilka anspråk likväl icke blefvo uppfyllda, heldst Petter Jonasson, så länge han lefde, ej ansåg sig pligtig dertill och förmyndaren för hans dotter efter hans död icke vågat förbinda sig till någon sådan afgift: att herr löjtnanten Freidenfelt efter Petter Jonassons i Marzii månad 1844 timade död varit i orten endast en gång och efter hans egen uppgift lär han då afven besökt Hasselstad, men att, så vidt vittnet vore bekant, ändamålet dermed endast varit att göra en visit och om möjligt vinna godtgörelse för sine utgifter: att vittnet icke bestämdt kände herr löjtnantens motiver till frieriet, men hyste den öfvertygelse, att det icke kommit i fråga, om icke flickans rikedom dertill lockat, halst hennes varelse och väsende åtminstone vid denna tid då frieriet börjades, icke var på minsta sätt förtjusande synnerligast som hon, då blott 14 år gammal, ännu icke varit utbildad, och ej erhållit den ringaste uppfostran; och att vittnet ej kunde upplysa, om herr löjtnanten Freidenfelt

haft för sig några andra frierier; samt *förre riksdagsfullmäktigen Appelqvist*; att vittnet om Herr löjtnanten Freidenfelt frieriförsök på Hasselstad icke kunde vidare upplysa, än hvad herr löjtnanten för vittnet, under en resa till Stockholm uti April månad 1844 då han gjorde vittnet sällskap från Blekinge, sjelf omtalat, det han inskränkte till ett tillkännagifvande, att han sökt vinna Petter Jonassons dotter, men fått ett fullkomligt afslag, så att han icke vidare ville tänka derpå; men vittnet hade äfven hört omtalas, att Herr löjtnanten, på samma tid han haft sina tankar riktade på Hasselstads-flickan, jemväl gjort frieriförsök i Stockholm.

Härjemte inlämnade svarandens ombud, för att styrka, dels att käranden verkligen ansett sig vara förlofvad med Petter Jonassons dotter, och dels att han vore skuldsatt följande handlingar:

1:o Bestyrkt afskrift af Kämnarsrättens i Carlskrona protokoll för den 8 och 15 Mars 1843, hvaraf upplystes att, uppå herr löjtnanten Freidenfelts derom skiftliga gjorda ansökning, åtskilliga uppgifne personer blifvit, för dödsfalls skuld, derstädes såsom vittnen på ed afhörde, angående den trolöfning, som den 23 September 1842 ägt rum, emellan käranden och bonden Petter Jonassons dotter Maria i Hasselstad och hvad dervid förefallit.

2:o Bestyrkte afskrifter af en utaf vice häradshöfdingen F. W. Hvitfelt den 13 Maji 1841 till Sedelhafvaren utgifven och med kärandens borgen såsom för egen skuld försedd skuldförbindelse å 120 r:dr b:co och 6 procent ränta, af kongl. öfre borgerrättens den 21 Februari gifne utslag uppå de besvär käranden anfört öfver kongl. nedre borgerrättens den 30 Decembar 1841 medelte utslag, hvarigenom käranden blifvit ålagd att å skuldsedeln återstående 100 r:dr b:co genast gälda; enligt hvilket först berörde utslag käranden förpligtats att exekutive utgifva endast 80 r:dr, men de öfriga 20 ansetts vara af tvistig beskaffenhet, och af öfverståhållare-embetets cancellie den 19 Sept. 1845 gifne resolution, hvarigenom utmättnings verkställande hos Freidenfelt för sistnämde utslags innehåll anbefalles exekutionsbetjenterna Sjöberg och Åberg, eller i brist af tillgång hans bysättande.

3:o Bestyrkt transumt af öfverståthållare-embetets cæncellies protocoll för den 3 Maj 1844, hvaraf inhämtades, att herr ryttmästaren Levin blifvit, på grund af sin jemte 9 andra personer tecknade borgen såsom för egen skuld för en af käranden den 24 December 1831 till sedelhafvaren utgifven förbindelse, att så länge käranden lever, årligen betala 205 r:dr b:co, högbemäldte embete lag-sökt för $\frac{8}{10}$ af reversens innehåll, eller 164 r:dr b:co.

4:o Bestyrkt afskrift af denna Kamrersrättens afdelnings protocoll för den 17 sistlidne Februari, som utvisade att käranden genom samma dag meddelad dom blifvit ålagd att, på grund kärandens skuldförbindelse, till herr auditeuren L'Orange genast gälda femtio r:dr rgs, jemte ränta och tio r:dr b:co i rättegångskostnads ersättning.

5:o Rådhusrättens här i staden den 4 sistlidne April gifne dom i en dit genom vad kommen sak emellan herr ryttmästaren Levin, kärande, och kamereraren i riketsständers riksgäldskontor Alexander Björk, svarande, angående Levins till kammrersrätten instämda påståen, att Björk, i följd af dess jemte Levin och åtta andra personer tecknade borgen för ofvan omförmälde af käranden utgifne skuldförbindelse å 205 R:dr Banco årligen måtte till Levin betala hälften af det belopp 354 r:dr 23 sk. b:co, hvilket Levin måst på grund af sin borgen utgifva; genom hvilken dom rådhusrätten fastställt kammrersrättens den 9 September 1845 meddelade dom, enligt hvilken Björk ansetts ej kunna förpligtas att till Levin utgifva mera än 4 r:dr b:co.

Efter upläsning af alla här ofvan anförda handlingar, ingaf åter kärandens ombud, jemte förmålan att hans hufvudman under rättegången avancerat till förste löjtnant vid Wermlands Fältjägare-regemente, följande fem bevis af hvilka de fyra företeddes jemväl i original.

1:o Handlanden härstädes och borgaren i Carlskrona Carl Magnus Hårdb har i dag af underteknad genom laga vigsel blifvit uti christeligt äktenskap förenad med sllidne Hemmansägaren i Hasselstad Petter Jonassons dotter Maria Chatharina Petterson, hvilket på begäran härmedelst intygas. Ronneby den 5:te Juni 1746. N. Sjöholm. Prost och Past. i Ronneby (Sigill).⁹

2:o. Herr löjtnant Freidenfelt, hvilken år 1823 ifrån fahnjunkare befordrades till officer vid Kongl. Lifbeväringss-regementet, samt sedermera genom tjenstebyte erhöi transport till Kongl. Wermlands Fältjägare-regemente, år 1836, har i sin egenskap af dels regements befälhafvare och dels 1:s:e major, under loppet af (13) års tid varit tjenstgörande under vårt befäl, samt derunder städse ådagalagt, icke allenast en utmärkt skicklighet och pålitlighet i alla dess tjensteåligganden, utan jemväl utom tjensten iakttagit en stadgad, hederlig, och i alla afseenden oklanderlig vandel. — Detta väl förtjenta vitsord och omdöme, anser jag för ett serdeles nöje att gifva honom, så mycket häldre som detta hans omöämd förhållande är fullkomligt med sanningen öfverensstämmande. Stockholm den 25 Januari 1846. U. Liljensparre, Öfverste i Kongl. Lif-Beväringss-regementet. (Sigill).ⁿ

3:o. Löjtnanten Fredric Daniel Freidenfelt, som genom tjenstebyte med löjtnant Th. Mandorff år 1836 blef anställd såsom förste löjtnant vid Kongl. Wermlands Fältjägare-regemente har, under dess tjenstgöring vid detta regemente, så i som utom tjensten, städse ådagalagt ett stadgadt och i alla afseenden oklanderligt uppförande, hvilket omdöme jag här medelst på begäran får intyga. Carlstad & Gård-jö den 28 Januari 1846. Otto Ullsparre, Öfverste, Regementschef.

4:o. Löjtnanten vid Kongl. Wermlands Fältjägare-regemente Fredric Daniel Freidenfelt, har under de 10 år eller ifrån 1836, tills dato, han varit under mitt befäl tjenstgörande såsom adjutant i Kongl. öfvercommandants-expedition för Stockholms garnison, städse ådagalagt utmärkt skicklighet och pålitlighet i alla dess tjensteåligganden, samt utom tjensten, städse och vid alla tillfällen iakttagit en stadgad, hederlig och i alla afseenden oklanderlig vandel. Det är med särdeles nöje, som jag lemna honom detta välförtjenta vitsord och anser jag som en helig och ovilkorlig pligt, att på det högsta recommendera honom hos såväl alla de förmän eller kamrater med hvilka han under det offentliga lifvet kan komma i beröring, som de personer, med hvilka han, i det enskilda lifvet, kan komma att hafva befattning. Stockholm och Kongl. Öfver-

kommendants-expedition den 7 Februari 1846. Carl Ludvig Dævel, Kommendant (Sigill).ⁿ

5:o. Löjtnanten J. D. Freidenfelt, hvilken dels i egenkap af tegements-adjutant dels som tidtals t. f. regements-kvartermästare, under loppet af åren 1833, 34, 35 och 36 tjenstgjort under mitt befäl vid det mig nåd. anförtrodda regemente, hvarifrån han sistnämnde år genom tjänst- och lönebyte afgick, har under den längre tjenstetid, genom ådalagd skicklighet, ordentlighet och nit i tjensten förvärfvat sig min högaktning och välvilja, hvarförutan mig vederligt under denna tiderymd ingenting varit emot hans conduit att anmärka, hvarföre jag äfven nu på dess begäran, med nöje och rättsenligt tilldelar honom detta intyg. Stockholm den 17 Februarii 1846. Maur. Levenhaupt. General-major och Chef för Kongl. Lifbeväringens-regementet.ⁿ

Att förestående fyra arfskrifter äro ordagrant och i enlighet med originalerne intyga Aug. Georgii, löjtnant vid Kongl. Wermlands Fältjägare-regemente. Hjalmar Stackelberg, löjtnant vid Kongl. Lifbeväringens-regementet.ⁿ

Sedan desse bevis blifvit uppläste anhöll kändens ombud om 14 dagars anstånd med målet, hvarefter känden ville sine slutpåstående i saken skriftligen afgifva, och uppsköt rätten derföre detta mål till Tisdagen den 23 i denna månad kl. 10 förmiddagen, då vederbörande skola iakttaga inställelse och känden äger ett slutpåstående i saken skriftligen afgifva; som afsades, afträdde.

Den 23 Juni.

S. D. Vid upprop af det den 9 uti innevarande månad till denne dag uppskjutne mål emellan herr löjtnanten Freidenfelt, känden, och trädgårdsmästare-åldermannen Bergqvist, svarande, inställde sig å kändens vägnar, förre hof-rätts vice notarien Carl Oskar Zethrens, och å svarandens, dess förut begagnade ombud herr auditeuren L'Orange, af hvilka den förste ingaf en skriftlig ansökning, som lästes och lydde sålunda:

"Till Stockholms vällofl. kämnersrätts 4:de afdelning!

Som jag ännu ej är i tillfälle att, på sätt kämnersrätten genom beslut den 9 i denna månad förelagt mig, iukomma, med slutpåstående uti målet emellan mig, å ena, och trädgårdsmästare-åldermannen Sven Bergqvist, å andra sidan, får jag ödmjukast anhålla, det vällofl. kämnersrätten täcktes meddela mig 14 dagars anstånd med inlemnandet af samma slutpåstående, äfven som att så fort sig göta låter, få utlösa de i målet förde protokoll. Stockholm den 23 Juni 1846.

Fred. Freidenfelt."

Svarandens ombud beviljade det äskade anståndet, hvadan rätten uppskjöt målet till Tisdagen den 7 instundande Juli kl. 10 förmiddagen, då vederbörande skole hit återkomma och kâranden hör sina slutpåståenden skriftligen afgifva. Afsades, afträdde.

Den 7 Juli.

S. D. I det den 18 sistlidne Junii sednast här förefadna mål, emellan herr löjtnanten Freidenfelt, kârande, och trädgårdsmästare-åldermannen Bergqvist, svarande, tillstädeskommo parternes ombud, hofrätts vice notarien Zethreus och herr auditören L'Orange, af hvilka den förre ingaf skriftliga slutpåståenden, jemte dervid fogade bilagor, hvaraf svarande ombudet begärde del, för att 14 dagar härefter skriftligt svaromål afgifva och utlemnades nu med kârande ombudets begifvande berörde slutpåståenden jemte bilagor, till svarande ombudet, hvilket förelades att dem återställa och skriftligt svaromål i saken afgifva. Tisdagen den 21 i denna månad, kl. 10 förmiddagen. hvar till målet uppskjöts och då vederbörande tillsades att hit återkomma. Afträdde.

Den 21 Juli.

S. D. Åter företogs till handläggning det ifrån den 7 uti innevarande månad till denne dag uppskjutne mål mellan herr löjtnanten Freidenfelt, kârande, och trädgårdsmästare-åldermannen Bergqvist, svarande, och dervid inställde sig parternes ombud hofrätts vice notarien Zethreus och herr auditören L'Orange, af hvilka den sednare i anseende till ännu saknade handlingar, hvilka han önskade

hit ingifva anhöll om 14 dagars ytterligare anstånd med målet.

Då kâranda ombudet yrkade, att något äfventyr måtte svaranden föreläggas, för slutförklarings afgifvande, emedan han i annat fall, genom trâskande skulle komma att uppehålla saken, så förelade rätten svaranden vid vite af Sex riksdaler 32 skillingar banko att sin slutförklaring i saken skriftligen afgifva Tisdagen den 4 instundande Augusti kl. 10 formiddagen, hvartill målet uppskjöts och då vederbörande tillsades att här åter tillstådesvara. Afsträdde.

Den 4 Augusti.

S. D. För vidare handläggning återopades det den 21 sistlidne Juli till denna dag uppskjutne mål, emellan herr löjtnanten Freidenfelt, kâranda, och trågårdsmästaren Bergqvist, svarande, hvarvid parternes ombud, hofratts vice notarien Zethræus och herr auditören L'Orange tillstådeskommo, af hvilka den sistnämnde återställde de honom den 7 i sistberörde månad delgifne handlingar, hvilka voro följande:

¶Till Stockholms Kåmnersrätts fjerde afdelning!

Det mål som efter fulländad undersökning, nu öfverlemnas till domstolens pröfning, skall icke allenast afgöra tvånne människors lycka och välfärd, utan ock om kvinnan såsom förnuftig och moralisk varelse vid den ålder då hennes förstånd och omdöme uppnått sin höjd skall sakna allt inflytande uti den lifvets vigtigaste angelägenhet som rörer henne närmast, som skall afgöra hennes framtid, och der hon ensamt får skörda frukterna af sin handling. Det skall afgöra om det så kallade faders- och mälmansvåldet innebär allsvåldig och obegränsad rätt, att utan alla förnufts skäl, endast under återopande af en oböjlig och allsmächtig vilja, tillintetgöra kvinnans heligaste och af naturen danade känslor, — tillintetgöra både samhällets och moralens gemensamma ospråk på äktenskapliga förbund, detta det borgerliga samhällets grundval, allmänna moralens och sedlighetens enda värn. — Lyckligtvis har lagen, hvilken begränsar all makt, den i detta som i andra fall deligerat, i giftermålsalken 1sta och 6te kapiti. 4 § be-

stämt, att inga hinder få emot äktenskapsföreningar af föräldrar eller målsmän uppställas, så vidt de icke grunda sig på inför lag gällande skäl; och lagstiftaren har åt domaren öfverlåtit pröfningen af dessa skäl. — Förr än denna pröfning med afseende i förevarande fråga företages, utbad jag mig värdsamt att i en kort resum af protokollerna få framlägga de anförde skälen för och emot, och dervid göra de anmärkningar dessa kunna föranleda.

Det är obestriddt ådagalagdt, att den emellan mig och herr åldermannen Bergqvists dotter Maria Charlotta fullkomligen frivilligt aftalade, då af fadren medgifne, och nu af mig sökte äktenskapliga förening är öfverensstämmande med vår ömsesidiga böjelse, önskan, vilja och beslut, jag å min sida, har obestriddt styrkt mig äga de inkomster som möjligen kunna anses dertill fordras, och biläggas här som ytterligare bevis derpå.

Original debetsedlar för åren 1843 och 1845, hvilka upptaga min Page-lön till . . . B:co R:dr 492: 24. — Officielt utdrag utur Kongl. Kammarrättens räkenskaper för år 1845 hvilka upptaga min löjtnantslön till B:co R:dr 334: 28. — kommendantens för Stockholms garnison intyg, öfver det mig som tjänstgörande i dess expedition tillfallande årliga arfvode . . . . B:co R:dr 250: — —

Summa inkomst B:co R:dr 1,077: 4. —

Och desse inkomster mer än fördubblas då jag som nu mera äldsta löjtnanten vid Kongl. Wermlands Fältjägarregemente, i första vacance tillträder kapitenslön.

De företedde prestbevisen vitsorda så väl om religiösa som moraliska frejden, äfvensom att mademoiselle Maria Charlotta Bergqvist uppnått den ålder af 23 år, då hon, med den henne lemnade bildning och vårdade uppfostran, äger fullt förstånd och tillräckligt omdöme att sjelf pröfva och afgöra, i en fråga som denna, hvad hennes gagn och frid tillhör.

Med mina, både fordna och närvarande chefsers intyg, har jag nu mer än tillfyllest ådagalagt, så väl min daglighet

i tjenstemanna-värf och befattningar, som ock mitt medborgerliga och moraliska värde m. m.

Och hvad är det väl då som herr äldermannen Bergqvist åberopat emot mig såsom grund för sitt vägrande bifall, till den af mig, på öppna och ärliga vägar, sökta och med herr äldermanens dotter Maria Charlotta på samma sätt aftalade förening.

Dessa skäl äro med undantag af obestämda och invidiösa antydningar, ensamt hennes — det första nemligen, att jag med demoisellerna Bäckberg i Stockholm och Maria Pettersson i Blekinge, förmenas hafva stått i sådana förbindelser, som 3 kapit. Giftermålsbalken angifves såsom hinder, och för det andra, att jag skall ega skulder.

Hvad den första af dessa frågor beträffar, så söker herr äldermannen bevisa den, dels genom vittnen och dels genom ett par mina privata handskrifter; vittnesberättelserne hafva i sak ingenting kunnat ådagalägga, alldraminst något af mig offentligen, eller i den form lagen uppställer, gifvet äktenskapslöfte, eller begången trolofning, och hvad särskilt angår t. d. fanjunkaren Bromans vittnesmål, som oberäknsdt att detsamma innehåller ett fullkomligt samelsurium af hvad som emellan fyra ögon af honom angifves skola hafva tilldragit sig, och han dels säger sig af andra hörts squalrats, så tror jag mig, synnerligast sedan kämnersrätten haft detta vittne under sina ögon, och haft tillfälle se och erfara, dess klena, orediga och förvirrade förståndsgåfvor, och huru ringa dessa, sammanlagde med vittnets personlighet i öfrigt, inbjuda till förtroliga meddelanden, icke behöfva mer än bestrida det i allo.

Genom vederbörande presterskaps intyg har jag styrkt att Maria Pettersson i Blekinge, redan inträdt i äktenskap, och att jag i öfrigt med henne aldrig stått i sådana förhållanden, som kunna för mig vara i något afseende bindande, och hvad beträffar silkeshandlarskan Bäckberg, och den henne slöckade, inför domstolen företedda förklaring m. m., så bestrider jag såsom alldeles grundlösa, hennes lösa och obestyrkta uppgifter; om jag någon gång med henne tänkt mig möjligheten af en förbindelse, och derom ösligen fört några obestämda samtal, så ådagalägga mina företedde biljetter, att derom ingenting var afgjort

eller bestämdt, att det var och blef en blott lös idé, som aldrig öfvergick till ens beslut, ännu mindre till handling och om jag vid det tillfälle som herrar Døvels, Løjensparies och Wretmans vittnesmål antyda, velat presentera henne för mina förman, och höra deras omdöme öfver hennes personlighet, så har, som dessa vittnesmål fullständigt upplysa, hvarken varit fråga om trolofsning eller äktenskapslöfte; och det formulär, eller rättare sagdt, teckning till ett slags äktenskapslöfte, hvilket blifvit vid domstolen föredt och har min handstil, skrivit på en lösryckt oformad papperslapp, utan syftning ens på någon bestämmd person, är uppdagadt den fullkomnaste nullitet.

Hvad dernäst angår mina skulder, och de derom förbragte uppgifter, så är detta ett ämne som helt och hållet och ensamt tillhör privatlivets gebiet, och sålunda borde vara fullkomligen fridlys', så länge man deruti icke kan föra mig till last, hvarken svek eller bedrägeri, men efter anseet af min vederpart är vidrört såsom halvudsak, och det möjligen skulle kunna synas äga något skäl för sig, att min blifvande svärfar inlör domaren emottog de upplysningar derom, hvilka han på förtroendets väg refereradt, så vill jag äfven i detta fall icke svika den öppenhet, som tillhör min karaktär, och hvarmed jag i öfrigt handlat så väl emot honom som hans dotter, och hvarmed jag i alla afseenden och under alla omständigheter, önskar gå honom till mötes; om jag således haft, och ännu har, likasom hvarje annan med min ställning i samhället, någon obetydlig skuld, så motieras denna mer än fullkomligt, af mina tillgångar, och jag äger inga affärer som äro af natur att menligt inverka, hvarken på min ekonomiska ställning eller på förevarande fråga; hvad man emedlertid, genom inlör domstolen förededde betydelselösa afskrifter af några skuld- och borgesförbindelser, velat i detta afseende föra mig till last, grundar sig på fullkomliga misstag; sådana afskrifter kunna ensamt bevisa hvad som varit, men deremot icke hvad som är. Originalt till en af dem, utgörande en till löjtnanten A. Linnström eller ordres den 9 Maj 1845 utgifven skuldsedel å femtio riksdaler riks bilägges såsom bevis härpå, och såsom länges dan inlärd; hvarjemte ett annat bevis bifogas,

utvisande att den mig debiterade skuld af 205 rdr: bro
ärligen, inskränker sig i ett för allt till icke fullt två-
hundra Riksdaler banco; hvad dernaäst vidkommer den
åberopade obetydliga borgesförbindelsen, för bärads-
höfdingen Hvitselt, så måtte det väl vara föga anmärknings-
värdt, att jag som löfvesman i det längsta undandraget
mig liquid, för en borgen, der hufvudgäldenären finnes på
stället, anställd som tjensteman i flere embetsverk, i till-
fälle och med förmåga att sjelf infria dess skuld.

Utöfver allt detta har desslikes blifvit fört mig till
last, att jag i ett, till min hufvuds svärfader aflatit, i
afskrift förefedt bref, skall hafva fört ett opassande språk.
Härpå kan jag endast svara, att den ena ytterligheten fö-
der den andra, och den som icke känner de händelser
hvilka föregingo detta bref, blir alltid profan att döma i
detta ämne, och det kan väl någon gång äga skäl till
ursäkt, om det ouppbörligen tråkaserade lynnet, icke all-
tid väger hvarje ord på guldvikt, och för vinnande af
ett lagligt och kärt mål, någon gång använder de vapen
man tror mast verkaende; man hade nemligen med eller
utan skäl, upplyst mig, att bouppptecknings- och erfsträ-
gorne, ehuru i det hela, mer än obetydliga, hittills ensamt
utestängt alla förbindelser inom familjen, enär de uppgåf-
vos vara permanente hinder för fadrens bifall, men också
på samma gång rätt allvarligt vidrörde, de enda medel
hvarigenom detta bifall kunde vinnas, se der motiverne till
ordställningen i mitt åberopade bref.

Jag har nu fullständigt och faktiskt vederlagt alla de
såsom hinder emot det af mig härigenom sökta äktenskap,
af min vederpart gjorde invändningar och angifvelser, så väl
directe som indirecte.

Jag har styrkt min ställning i samhället, så väl den
ekonomiska som moraliska, vara fullt kvalificerad, till det
sökta äktenskapsförbundet, och i dessa afseenden vida mer
än laggild; det stigande förtroende hvarmed jag blifvit
använd i så väl högtaligen afidne som nu regerande Hans
Maj: Konungens enskilde tjenst, och de flere uppdrag
och extra kommanderingar, jag utöfver min tjenstbefatt-
ning vid regementet fortsatt, i stadens tjenst innehar och
bestrider, med mina chefs och förmäns inför domstolen

vitsordade belåtenhet, de vitsord desse derutöfver lemnat öfver min moraliska personlighet, måtte väl inför lagen och domaren tala både högre och mera afgörande än alla de emot mig löst och obestyrkt, utan någon slags anledning framkastade, insidiensa tillmälen och antydningar, dem i öfrigt så väl en förlätlig sjelfkänsla, som och en ganska naturlig aktning mot min trolofvades fader, förbjuder mig offentligen möta och besvara.

Och nu öfverlemnar jag målet i det utredda skick det befinner till domarens pröfning; jag afslår dervid från det i stämningen med tillämpning af 6:te kapit. 4 § Gift. B. yrkade ansvar äfvensom på alla anspråk å ersättning för rättegångskostnader, men vidbällande stämningen i öfrigt, yrkar jag att blifva tilldömd rätt, att efter i behörig föregången lysning, få fullborda det äktenskap med frädgårdsmastare-äldermannen här i staden, Sven Bergqvists dotter Maria Charlotta, hvarom hon och jag, så väl enskildt, som sedermera offentligen, inför denna domstol gifvit hvarandra bestämdt och oryggeligt löfte. Jag ställer här det dyrbaraste jag äger i världen, de heligaste intressen — den värnlösa qvinna, hvars hjerta och löfte jag vunnit och förvärfvat, — hennes rätt och välfärd, — mitt eget och hennes väl eller de under domarens hägn och värn.

Då som jag hoppas och icke bör kunna betvifla, jag ömsider vinner bifall till det nu sökta äktenskaps fullbordande, är jag fullt öfvertygad att mitt enda af dessa skäl, dem min blifvande svärfader nu afgifvit, för sitt vägrade medgifvande, skall ingå eller kvarstå i hans öfvertygelse, — om sitt baras väl, är jag sålunda förvissad, att den nu genom andras olycksaliga inslytande missledde fadren, skall snart nog, efter förste domslutet och af erfarenhet upplyst, hylla och välsigna en förening, hvilken redan länge harmonicerat med den öfriga familjens önskingar, och så långt menliga beräkningar kunna sträcka sig, har allt för sig, som bör och kan bereda hans älskvärda dotters lycka och välfärd. Stockholm den 7 Juli 1846.

Fred. Freidenjelt^o.

2:o. Stockholms stads Krono-kontributions sedel N:o 1,668 för år 1845, kvarteret Neptunus mindre, huset N:o 3, hvaraf visade sig att herr löjtnanten och kammarpagen

Freidenfelt blifvit för löneinkomst 492 r:dr 24 sk. banko påförde i kontibution 11 r:dr banko.

3:o. Enabanda slags debetsedel för år 1843, upptagande herr löjtnanten Freidenfels löneinkomst till samma belopp som det sist anförde.

4:o. - "Enligt den till kongl. kammar-rätten afgifne 1845 års aflöningsräkenskaper för Wörmland kongl. Fältjägare-regemente har 1845 års löneinkomst vid regementet utgjort för 1:ste löjtnanten herr F. D. Freidenfelt.

1:sta löneqwartatet à 324: 8.	b:co r:dr 81: 2.
2:dra d:o à 324: 8.	81: 2.
3:dje d:o	88: 41.
4:de d:o à 334: 28.	83: 31.

Summa b:co r:dr 334: 28.

Rätteligen uppgifvit intygas: Stocholm af kongl. kammar-rättens öfver-revisions-departements militiæ räkningskontor den 30 Junii 1846. *C. J. Hjorth.*"

5:o "Att stabs-adjutanten uti kongl. öfverkommendants-expedition, löjtnanten välborne herr Fredrik Freidenfelt i och för sin kommendering derstädes för sisl. år tillgodonjöt i arfvode, tjenstgöringspenningar och kommanderings-gratification tillsammans cirka, 250 r:dr banko, varder härmed till bevis lemoadt. Stockholm och kongl. öfverkommendants-expedition för Stockholms garnison den 27 Juni 1846. *Carl Ludvig Dævel, Kommendant (Sigill)*".

6:o. En af herr löjtnanten Freidenfelt den 9 Maj 1845 till herr löjtnanten A. Lindström utgifven skuldförbindelsn å 50 r:dr riksgäldssedlar, som vid emot löjtnanten Freidenfelt här vid rätten anställd lagsökning, hos rätten blifvit uppvisad den 23 December 1845 och nu befanns vara öfverkorsad.

7:o "Afskrift och utdrag: Till innehafvaren häraf betalar undertecknad, ifrån och med nedanskrifne dag, årligen så länge jag lefver, en summa stor, 205 r:dr banko, hvarföre jag erhållit full valuta som försäkras af Stockholm den 24 December 1831. *Fred. Freidenfelt (Sigill)*.

För fullgörande af ofvanstående förbindelse, gå undertecknade, tio personer, en för alla och alla för en, i full borgen såsom för egen skuld. Stockholm som ofvan,

Ulrica Sophia Levin, född Holmström (Sigill), J. A. Tollstorp löjtn. vid kongl. lifbevär.-reg:tet (Sigill), Carl A. Hvitfeldts fændrick vid kongl. lifbevär.-reg:tet (sigill), (namn utstruket), W. M. Levin löjtn. vid Helsingereg:te, (namn utstruket), A. W. Levin löjtn. vid lif-reg:ts husarer (sigill), F. G. Posse (Sigill), Gustaf Westfelt löjtn. vid lif-reg:ts husarer, C. A. Koskull kammarpage hos H. M. Konungen, fændrick vid kongl. lifbev.-reg:tet (Sigill), A. Björk vice audit. vid kongl. Södermanlands reg:te (sigill).

År 1841 den 28 Oktober är — — — — —

Afskrift. Originalen till förestående afskrift är af under-teknad till lagsökning och inkassering emottagen, försäkras. Stockholm den 2 Februarii 1845. C. A. Hultman.

Rättetigen afskrifvit och transsummeradt intyga Carl Norman. Edv. Alex. Grandinson.

Ovvanstående förbindelse har jag till inkassering emottagit af rytmästaren H. H. Anrepp försäkras. Stockholm den 4 Julii 1846. G. A. Hultman.

Att herr G. A. Hultman af mig till inkassering emottagit omsläende hos mig hypotiserade revers, samt att herr löjtnant Freidenfelt, i enlighet med af mig utfärdade särskilte quittenser deraf afbetalt, så att endast circa 200 à 300 rdr rigs återstå att betalas, för hvilken summa, detta dokument, nu hos mig är hypoticeradt, vorder härmed intygas. Stockholm den 15 Juni 1846. H. H. Anrep (sigill) rytmästare.

Egenhändiga underskrifter intygar: Edv. Alex. Grandinson. Carl Norman.

Härjemte ingaf svarande ombudet

S:o Ett skriftligt anförande af detta innehåll:

"Till Stockholms Kämnersrätts fjerde afdelning!"

Författaren till det slutpåståenden, herr löjtnanten Freidenfelt i sitt namn låtit till Kämnersrätten inlemnade uti målet emellan bemäldte herr löjtnant och mig — har sökt, att af nu ifrågavarande tvist göra en sentimental exposé, som möjligen skulle någorlunda vara användbar, så som bidrag till en kärleksroman eller ett herdaqvade, der sjelf-

va personerne antingen voro diktade eller åtminstone alldeles okände för läsaren, men de i samma skrift förekommande exklamationer om tvänne älskande varelser lycka och välfärd — om kvinnans inflytande, såsom *fornuftig och morarilsk varelse*, om fadersväldets allsvåldiga och obegränsade rätt, att utom *alla förnufts-skäl* endast genom en oböjlig och allsmäktig vilja tillintetgöra kvinnans känslor, om sällhetens och moralens anspråk på äktenskapliga förbund, — såsom *det borgliga samhällets grundval* — samt *allmänna moralens och sedlighetens enda värn* etc. etc. synes deremot ganska illa slå sig ut vid tillämpningen på hr löjtnanten Frejdenfelt och hans allmänt kända begrepp om äktenskapets användbarhet för finansiella beräkningar, samt hans sätt att värna *sedligheten* m. m., och ehuru hr löjtnanten om hvilken just icke försports någon militärisk bravure eller andra prof på mans-tapperhet då det gällt fäderneslandets eller rättvisans sak, likväl icke lärer sakna hvarken mod, djerfhet eller oförsynthet i attacker mot enfaldiga och lättrogna fruntimmer, eller då det gällt att emot föräldrars och anhöriges vilja och samtycke intränga sig i anspråkslösa medborgares boningar, och derstädes sönderslita och förstöra den husliga freden samt det för lugnet inom hvarje familj, så outhärliga inbördes förtroendet, så kan jag likväl ändå, knappast föreställa mig att hr löjtnanten kunnat genomläsa dessa slutpåståenden, utan att sjelf, antingen ytterligt rodna för desammes uppenbara kontrast mot hr löjtnantens eget samvetes vittnesbörd, eller ock, att i trots af detta vittnesbörd, högt flatskratta öfver det spotska och genomskärande *lån* af sanning och rätt, samt alla bättre känslor, som så omisskänneligen och genomgripande framlyser.

Genom falsk, alldeles oriktig främställning af 1 kap. 4 §. Giftermåls-balken, förmenar hr löjtnanten att inga hinder emot äktenskapsföreningar få af föräldrar och målsmän upställas så vida de icke grunda sig på inför *lag gältanda skäl*, hvarest hr löjtnanten synes draga den slutsats att hvarje mansperson som icke är lagligen brännmärkt skulle äga en obegränsad rätt, att intränga i hvilken familj som helst, och tvinga föräldrar och målsmän att till äktenskap utlemna sina döttrar eller pupiller, med

en så orimlig lag har ännu icke blifvit antagen inom något samhälle, ännu mindre inom vårt fädernesland, och de citerade lagställen innehålla icke eller ett ord, hvarken om det diktade förbudet för föräldrar och målsmän att hindra lättsinniga och olämpliga äktenskaps-föreningar, ej eller om någon skyldighet för föräldrar och målsmän att förebringa inför lag gällande skäl, för sin öfvertygelse i detta fall, tvärtom ger föreskriften uti 6 kap. 1, 2, 3, och 4 §§ giftermåls-balken tydligt tillkänna, att den domaren uti sistnämnde § updragna pröfning, af föräldrars och målsmäns vägrade bifall till ett giftermål endast har för afsigt, att förhindra det icke en sådan vägran, blott härleder sig af målsmannens "egen nytta" eller annan sådan orsak, utan af en skyldig omvårdnad för barnets eller pupillens samskyldiga bästa, och verklig öfvertygelse att det samma genom den föreslagda förbindelsen äfventyras; derföre nämnes icke uti återopade §. det "skäl dertill finnes," det vill säga: att domaren, som för denna pröfning anförtros föräldravården öfver en annans barn, skall dervid helt och hållet ikläda sig faders ställe och sålunda samvetsgrant afväga alla förhållanden för eller emot, lika som vore det hans eget barn, öfver hvars välfärd han har att bestämma. Att domaren till grund för en sådan pröfning, måste närmare granska motiverens renhet och öfverensstämmelse med äktenskapets ändamål; äfven som den sökandes karaktär och handlingssätt och deraf bildade vilja och förmåga att göra äktenskapet lyckligt, icke blott för ögonblicket af en upbrusad passion, utan äfven för det sansade förnuftet och den mogaade estertanken samt varaktigt, för hela lifstiden, torde jag knappast behöfva att erinra.

Bedömandet af en så beskaffad rättegång som den ifrågavarande, är således mera en samvetssak, än en juridisk pröfning af lagligen bevisade fakta, men äfven i detta sednare fall saknas ej lagbestämmelser, att det följer af sig sjelft att ett bifall icke kan aftvingas en fader, då sådana förhållanden inträffa, för hvilka lagen antingen bestämt förbjuder äktenskap eller ock antager, såsom fullt skäl för uphäfvande af en trolöfning.

Ibland de sednare upräknas 4 kap. 3 § giftermålsbalken der endera före eller efter fästningen begått lågers-

mål eller gjort någon annan sådan gerning som rörer dess goda namn, och uti 2 § samma Cap. och Balk om endera är behäftad med hemlig eller obotlig sjukdom eller andra fel och lyten m. m., och i afseende på de förstnämde bestämmer 5 § förenämnde Cap. och Balk att den som brutit en förlofsing icke får bygga äktenskap med någon annan, förr än den öfvergifna förlit är, hvarförutan Nerman uti dess föreläsningar öfver Giftermåls-balken såsom skäl till vägrat giftermål antager om sökanden är *slosare* eller af meddellöshet, lättja eller oskicklighet icke förmår att föda hustru eller är af olika stånd eller *något* skäligen, och med sannolikhet befaras, som deras samsja hindra kan och göra deras sammanlefnad usel, i hvilka fall domären utan afseende derpå att flickan skulle af obetänksambet vilja basta till sin ofärd, bör stadfasta giftomannens vägran, samt förbjuda de olofligen fastade att fortfara i deras äktenskaps-handel och förklara deras enfaldiga fastning ogild.

Herr löjtnant Freidenfelt har väl deremot med en sorts frejdebetyg af någre inom militärståndet uphöjde personer sökt ådagalägga, att han skulle vara duglig i tjänstemannavärf och befatteingar amt äga medborgligt och moraliskt vä de etc., hvilka förmånliga intygande hr löjtnanten sedermera oändeligen uphöjt genom ett allt för högt drifvit sjelfberöm om det stigande förtroende hvarmed hr löjtnanten skulle blifvit använd i så väl Högtsaligen afl. som nu regerande Hans Maj:ts Konungens enskilte tjänst etc. men hvarom ingenting kommit till allmänhetens kunskap, icke en gång genom någon enskilt berättelse, ännu mindre genom någon officiel handling, och sannolikt lærer detta höga förtroende inskränka sig endast till den förmån hr löjtnanten såsom Page ägt, att som stum figur officiera uti de vanliga hosprosesionerna, men hvilket odrag eller som hr löjtnanten kallar det höga förtroende nu mera antagit en sådan obetydlighet att det vanligtvis öfverlemnas till studerande ynglingar från krigs-akademien, hvilka i samma stund de ikläda sig pagedräkten innehafva alla de egenskaper och förtjenster som erfordras för att utöfva detta af hr löjtnanten så utmärkt aneddade värf; emedler-

tid skulle jag af aktning för de personer som utfärdat hr löjtnantens rekommendations-bevis gerna önskat det de för utfärdandet, nedlätit sig till att närmare taga kännedom om verkliga halten af hr löjtnantens medborgerliga och moraliska värde, i hvilket fall jag möjligen icke behöft, att såsom nu är händelsen, bestrida allt lagligt afseende å samma betyg såsom icke på sätt lagen uti 17 Cap. 26 §. Rättegångs balken föreskrifver med ed fästade, och särdeles märkvärdigt framstår i bredd med dessa betyg det obestriddliga faktum, att hr löjtnanten ehuru efter hvad han uppgifver i 22 år beständigt tjenstgörande som officer, ännu icke kommit öfver subalternens graden, ett förhållande som åtminstone icke ökar trovärdigheten af de åberopade betygen. — Likaledes har hr löjtnanten med betyg och sjelfberöm sökt ådagalägga det han skulle vara i fullkomlig förmåga att föda sig med hustru och i en utmärkt fördelaktig finansiell ställning, men utom det jag på grund af nyss åberopade lagrum bestrider all trovärdighet å samma intyganden, särdeles det af hr ryttmästaren Anrepp utgifne, hvilket bar den för dess trovärdighet mindre gynnsamma egenheten att hafva tillkommit den 15 sistl. Juni och sålunda 19 dagar förr än det bevis af Hultman, hvar på det samma är teknat, så får jag till vederläggning af dessa föregifvanden i ödmjukhet åberopa hvad häremot redan blifvit å min sida anført och bevist, äfvensom det allmänt kända faktum att hr löjtnanten åtminstone under de sista 20 åren hållits i jemn jakt för executiva executioner och att det just varit för att få erhålla något skydd deremot som hr löjtnanten likt och olikt spekulerat på förmögne giftermåls partier. —

Deremot torde vid den samvetsgranna undersökning, som jag häröfver förment böra föregå pröfningen af detta mål, det obestriddligen visa sig, att jag ej endast i ett utan i alla de omständigheter som vid ett äktenskap bör komma i fråga är fullkomligt berättigad att vägra det omstämda bifallet. Skulle väl till exempel herr löjtnanten kunna förneka sig vara saker till hvad lagen uti 4 capt: 3 § giftermålsbalken såsom skäl till vägran af en äkta förbindelse omnämaer, eller att hafva antingen före eller efter det han inlätit sig med min dotter begått lä-

gersmål eller gjort sådan gerning som rörer dess goda namn, och ehuru väl jag icke saknar fullständig bevisning att i händelse af ett sådant förnekande öfvertyga herr löjtnanten derom, vill jag likväl af skonsambet för de olyckliga varelser som genom herr löjtnantens förförelser i denna väg förlorat icke allenast sitt moraliska värde utan äfven nästan alla deras tillgångar och således nu mera sakna det nödvändigaste till deras uppehälle, till en början öfverlemna till herr löjtnanten att med edådagalägga sin oskuld i detta fall, dock med förbehåll att derest herr löjtnanten skulle vägra denna ed, då få uppgifva och förete den bevisning jag har att tillgå och till hvilken bevisning jag då anser mig så mycket mera befogad, som det icke mera är jag utan herr löjtnanten själf som framträdde den.

Äfven det hinder mot äktenskapet som 2 §. af förenämde cap: och balk framställer tror jag mig äga fullkomligt skäl att anse vara för handen och jag är följaktligen berättigad yrka, det herr löjtnanten må åläggas undergå besigtning för utrönande af dess hälsotillstånd af någon läkare som jag utbeder mig att själf få utvälja.

J afseende på 3 Capt. 5 § samt 4 Capt. 5 §. giftermålsbalken har jag lagligen styrkt, genom Carlskrona kämmersträtts protocoll och flere vittnens edliga utsago, att herr löjtnanten icke allenast själf erkändt sig hafva den 23 September 1843 blifvit lagligen förlofvad med hemansegaren Petter Jonassons dotter Maria, utan ock att herr löjtnanten själf tillstyrkt för detta ändamål få inför domstolen edeligen afhörde flere ojäfvige och trovärdige vittnen, hvarförutan jag med silkesbandlerskan Bäckbergs skriftliga betyg, äfvensom med flere edeligen afhörde vittnens intyganden samt till och med herr löjtnantens egenhändigade bref och förbindelse lagligen styrkt, att herr löjtnanten den 26 Dec. samma år, och således för andra gången inom året blifvit lagligen förlofvad med bemälda mamsell Bäckberg, för hvilken herr löjtnanten då bedyrade sig hysa den mest brinnande och icke en gång af alla evigheters evighet utsträckliga kärleksläga. — Ifrån denna sistnämnda förlofningen har herr löjtnanten ännu icke blifvit af sin herskarinna frigjord, och denna omständighet är således ensamt tillfyllestgörande för min vägran.

Men hvad jag nu anfört, äfvensom hvad under rättegången å min sida blifvit andragit och styrkt, vågar jag i ödmjukhet hoppas att kämnerrätten skall finna utgöra fullkomligt skäl för min vägran till äktenskap, emellan löjtnant Freidenfelt och min dotter, samt sålunda till alla delar frikänna mig från käromålet och derjemte känna löjtnant Freidenfelt skyldig ersätta mig de genom denna högst obefogade rättegång förorsakade kostnader med 3 rdr 16 sk. banco för hvarje inställelse af mitt ombud inför kämnerrätten, samt för lösen af domstolens protocoler och förväntade dom äfvensom för charta sigillata kallelser för vittnesmålen anställande så väl härstädes som i landsorterna med minst 100 rdr b:co, och anser jag herr löjtnanten, så mycket mer skyldig till en sådan ersättning, som herr löjtnanten, sedan han på sätt denna rättegång upplyser, under 22 års tjenstgöring såsom officer, förgäfvades använt alla möjliga medel och maskeringar för att under pretext af giftermål förskaffa liquid till sina genom en lättsinnig och oordentlig lefnad åsamkade skulder samt dervid ådagalagt en sådan oförtrutenhet, att från och med den 14 åriga bondeslickan i Blekinge till och med den 70 åriga krögerskan i Stockholm hvarje herr löjtnanten kringsväfvande kbjortel, den må för öfrigt tillhört hvad ålder eller stånd som helst, utgjort föremål för hans penning-speculationer, har nu, sedan allt annat för honom misslyckats, ansett sig tillståndigt på ett högst anstötligt och för rättskänslan sårande sätt, söker utan den minsta från min sida dertill gifva anledning genom användande af alla möjliga intriger, rättegångar och chikaner tillskrämma sig min dotters modernearf, ehuru detta arf, enligt närlagde transumt af hauptekningen efter min ahl hustru, är så obetydligt att det troligen icke en gång motsvarar innestående räntor och öfverräntor å hans många bysättningsgilda skuldförbindelser.

Slutligen får jag med i ödmjukhet bifogade kongl. Svea hofrätts utslag af den 27 November 1837 ådagalägga det domstolarne af vida mindre skäl än som nu emot herr löjtnanten Freidenfelt förekommer afslagit ett med

ifrågavarande likartadt försök att från föräldrarne processa sig till hustru.

Stockholm den 4 Augusti 1846

S. Bergqvist.

genom C. L'Orange, enligt fullmakt.

9:o Transsumt.

År 1845 den 31 Januari förrättades af Justitie-kollegii och Förmyndare-kammarens deputerade, rådmannen, stadsmajoren och riddaren af Kongl. Nordstjerne-orden Nils Linnelius, assistenten häradsböfvingen Fredric Kibلمان och t. f. sterbhus-notarien Carl Emanuel Wahlberg, efter sökt och beviljadt tillstånd, bouppteckning efter f. d. åldermannen i trädgårdsmästare-embetet Sven Bergqvists hustru Johanna Christina Holmgren, som 59 år gammal affidit den 14 Oktober sistlidne år, till rättelse för enklingen och deras barn.

1:o Dottren Johanna Fredrica Bergqvist, 28 år gammal.

2:o Dottren Christina Wilhelmina Bergqvist, 27 år gammal.

3:o Dottren Carolina Amalia Bergqvist, 24 år gammal

4:e Dottren Maria Charlotta Bergqvist, 21 år gammal.

5:o Dottren Mathilda Josephina Bergqvist, 15 år gammal.

Enklingen uppgaf tillgång och skuld som följer:

— — — — —
— — — — —

Summs inventarii B:ko R:dr 45,873: — —

Afgår:

— — — — —
— — — — — 286: 33. 11.

Skuld:

— — — — —
— — — — — 5,032: 20. 10.

5,369: 6. 9.

Då förutstående skuldsumma 5,369 R:dr 6 sk. 9 r:st. utaf tillgångarne afgår, blifver behållningen 40,593 R:dr 41 sk 3 r:st. R:st. banko, bestående uti fasta egendomar till ett inbetaldt värde af . . . . . 36,341: 32. —
och lös tillgång för . . . . . 4,062: 9. 3.

Af sistnämnde belopp tillkommer enklingen fördel, den han eger att af boskifte uttaga i hvad han helst vill af lösören till $\frac{1}{5}$ del derutaf med . . . . . 208: 5. 3.

Derefter eger han hälften af återstoden i giftorätt, nemligen:

Hälften af fastigheterna in natura för ett värde af . . . . . 18,608: 16. —

med ansvar för hälften af premie-lånet och in-tecknade skulden uti N:o 2, kvarteret Tanto större . . . . . 537: 24. —

18,170: 49. —

Och hälften af återstående lösa tillgången . . . . . 1,977: 2. —

Tillsammans R:dr 20,355: 47. 3.

hwarefter döttrarna i moderne-arf undfå:

En tiondedel hvardera, eller tilhopa hälften af fastigheterne in natura för . . . . . 18,708: 16.

med ansvar för skuld . . . . . 537: 24.

Behållet fastigh: värde 18,170. 40.

och en tiondedel hvardera, eller tillsammans hälften af behållna lösa tillgångar . . . . . 1,977: 2.

20,147, 42. 40,503: 41. —

Summa Banko R:dr 45,873: — —

Sälunda uppgifvet, värderadt och förrättadt, betyga, Stockholm, år och dag, som förut skrifue äro.

Nils Linnelius.

Fredric Kihlman.

C. E. Wahlberg.

Förutstående afgifter till barnbuset och de fattige qvitteras.

C. E. Wahlberg.

I de transumerade delarne lika lydande med originaler intyga

Johan Gustaf Carré.

C. J. Löfgren.

Stads- och handelsmäklare.

10:o Afskrift.

Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätts utslag uppå de besvär, extra ordinarie kammarskrifvaren Magnus Skarström samt Johanna Berggren gemensamt anført deröfver, att Stockholms Norra Förstads Kämnarsrätt, hvarest Skarström efter stämning yrkat, att tobaksplantören Berggrens enka Maria Christina Berggren måtte lagligen ansvara för det hon skall, utan laga skäl, vägrat bifall till den äkta förening, Skarström och enkan Berggrens dotter, förbermalde Johanna Berggren, skola sig emellan öfverenskommit, samt förpligtas, att låta samme äktenskap gå i fullbordan, och enkan Berggren uti uttagen genstämning påstått, att, då emellan Skarström och Johanna Berggren fästning icke skett i öfverensstämmelse med föreskriften i 3 kap. 1 § Giftermåls-balken, samma fästning måtte anses ogilld och Skarström jemte Johanna Berggren fällas till de i åberopade lagrum stadgade böter, äfvensom i öfrigt Skarström böta, så väl för det han häfdat hemälta Johanna Berggren, äfvensom för det Skarström henne hos sig oloffligen emottagit och hyst, samt derjemte förpligtas godtgöra enkan Berggren för skada och rättegångskostnad, hvarest det Johanna Berggren såsom mellankommande part i målet sig anmält, och instämt uti Skarströms emot enkan Berggren förde talan, genom utslag den 9 Febr. 1837 sig utlätit, och, enär efter hvad enkan Berggren påstått, samt Skarström och Johanna Berggren sjelfve medgifvit, fästning eller trolofning dem emellan icke skett på sätt lagen i 3 kap. 18 § Giftermåls-balken föreskrifver och det emellan Skarström och Johanna Berggren inträffade förhållande; att han henne häfdat, således icke kunde hänföras till stadgandet i 9 § nyssoämnde kap. och balk, Skarström icke eller förmått vederlägga den af enkan Berggren såsom orsak till sin vägran af samtycke till äktenskapet emellan Skarström och hennes dotter anförde omständighet, att Skarström saknade utvägar att försörja sig, hustru och barn, utan fast mera upplyst vore att Skarström, sedan han varit å gäldstugan hysatt, till borgenäreröes förnöjande afstått sin egendom, förklarar enkan Berggren hafva egt anledning att till ifrågavarande äktenskap samtycke vägra, hvadan utan afseende derå, att

efter hvad Skarström samt Johanna Berggren uppgifvit och enkan Berggren lemnat obestriddt, det af Johanna Berggren framfödda flickebarn blifvit med Skarström sammanafloadt under förutsättning, att det emellan dem öfverenskomna äktenskapsförbund skulle med vigsel beseglås, samt fastän Kämnersrätten sålunda för fast antagit, att löfte till äktenskap emellan Skarström och Johanna Berggren egt rum, och förthy stadgat, att de Johanna Berggren och det af henne framfödda barn, jemlikt 5 kap. 1 § Giftermåls-balken samt 8 kap. 1 och 2 §§ Ärfda-balken, tillkommande rättigheter böra hållas i beigd, Kämnersrätten, enär Skarström och Johanna Berggren likväl icke kunde såsom fästehjon anses, och i fråga om äktenskap med qvinna, som under äktenskapslöfte häfdad är, i ett fall, enligt 3 kap. 10 § Giftermåls-balken, dertill fordrades faders eller moders bifall, ogillat de af Skarström och Johanna Berggren gjorda påståenden; hvarförotan, beträffande enkan Berggren, uti genstämningen framställda yrkanden, Kämnersrätten med återopande af 1 § nyssnämnde kap. och balk, 53 kap. 1 § Missgernings-balken samt 12 kap. 3 § förstberörde balk, fällt Skarström och Johanna Berggren, att böta, för det de sig olagligen fäst, tio daler silfvermynt hvardera och för första resan lägersmål, Skarström serskildt 10 daler samt så väl han som Johanna Berggren till Clara kyrka utgifva, Skarström 4 daler och Johanna Berggren 2 daler, äfvensom för det de flyttat i hus och bo tillsammans plikta hvardera 10 daler eller i böter utgifva, Skarström 34 daler silfvermynt med 11 R:dr 15 sk. och Johanna Berggren 22 daler med 7 R:dr 16 sk., allt banko, såsom ock Skarström och Johanna Berggren skulle i Clara kyrkas sakristia enskildt skriftas och aflösas, samt genast från hvarandra afflytta, öfver hvilka besvär, dervid kläganderne fogat bevis att de dem ådömda böter blifvit hos Kämnersrätten nedsatte, enkan Berggren sig förklarar; gifvet i Stockholm den 27 Nov. 1837.

Kongl. Hofrätten har de vexlade skrifter, tillika med Kämnersrättens infordrade utlåtande, sig föroläsas lätit; och hvad angår Skarströms i besvören gjorda anmärkning, att Kämnersrättens protokoll för den 2 sistl. Febr. vore i

så måtto oriktigt, som, enligt hvad ett af Skarströms då begagnade ombud, tingsskritvaren Kihlsten utfärdadt, besvären bilagdt betygg, innehåller, Kihlsten dervid ej skulle haft det uti protokollet för berörde dag influtne yttrande, "att Skarström hvarken är i eller ur stånd att försörja hustru och barn och hvilket protokoll blifvit vid sednare rättegångs-tillfället den 9 i nyssnämnde månad för parterne justeradt, så, enär utom det sistberörde dag Kihlsten, fastän underrättad derom, att målet då skulle till slutligt afgörande förekomma, icke varit vid rätten tillstädes, vid hvilket förhållande någon justering af hans uti föregående protokollet upptagne yttrande icke kunnat ega rum, Kämnersrätten vitsordat protokollets riktighet i den anmärkta delen, anser Kongl. Hofrätten berörde framställning icke förtjena vidare uppmärksamhet.

Beträffande således sjelfva målet, så anser Kongl. Hofrätten, lika med Kämnersrätten, det enkan Berggren haft laga anledning att till fullbordan af det emellan Skarström och Johanna Berggren öfverenskomna äktenskap, vägra sitt samtycke, samt att förthy Skarsström och Johanna Berggren till deras i berörde måtto emot enkan Berggren instämde talan saknat fog.

Men som den tillsägelse om äktenskap, Skarström och Johanna Berggren i hemlighet hvarandra gjort, icke kan under namn af fästning eller trolofning hänföras, och det icke blifvit i någon måtto visadt, att fästning annorledes dem emellan skett, vid hvilket förhållande lagens stadganden uti 3 kap. 1 § Giftermåls-balken om ansvar för olaga fästning och fästehjons sammanflyttande icke äro i målet tillämpliga; alltså och enär enligt 54 § Missgerningsbalken, som handlar om lägersmål under äktenskapslöfte, slik förseelse icke finnes med böter belagd, samt det ej eller är i lag påbudet, att enskild skritt i thy fall bör ega rum, pröfvar Kongl. Hofrätten rättvist att, med ändring i nu omförmälde delar förklara; det annan påföljd för hvad derutinnan emot Skarström och Johanna Berggren förekommit, dem icke drabba må, än att de, hvilka under äktenskapslöfte lägersmål sins emellan föröfvat och ömsesidigt framhärdat uti sin önskan, att få med hvarandra äktenskap ingå, skola, jemlikt 53 kap. 5

§ siståberopade balk, jemfördt med Kongl. brefvet den 12 April 1749, för otidigt sängslag till Clara församlings kyrka utgifva hvardera två daler silfvermynt med trettio-två skillingar banko.

Den som med detta utslag ické åtnöjes, eger att deruti hos Kongl. Maj:t i underdånighet söka ändring genom besvär, som af klaganden sjelf eller lögligen befullmäktigadt ombud skola författas och underskrifvas samt sist före klockan tolf å trettionde dagen härefter, som, denna oräknad, blifver Onsdagen den 27 nästkommande December uti Kongl. Maj:ts Justitiæ-revisions-expedition ingifvas. Försummas något af hvad sålunda är vordet föreskrifvet, skall klaganden hafva förlorat sin talan och besvären komma ej under pröfning. År och dag som förr skrifvet står.

På den Kongl. Hofrättelees vägnar,

Strichert Landgren.

(Sigill).

Lika lydande med originalet intyga

Johan Gustaf Carré.

C. J. Löfgren.

Stads- och handelsmaklare.

Efter uppläsning af sistberörde trenne handlingar för-mälte kârände ombudet, att det ansåg hvad svaranden slutligen anført och yrkat ej förtjena något afseende, och att kâranden ej vara pligtig eller kunde åläggas att gå ed i de omständigheter eller underkasta sig den besigtning, som svaranden omförmält; hvaremot svarande ombudet anhöll, att enär de af svaranden uppgifne omständigheter vore sådane, att någon annan, än kârände sjelf kunde deröfver sig yttra, kâranden måtte kallas att personligen hos rätten sig inställa, för att deröfver höras, hvilket kârände ombudet bestred.

Då svarande ombudet fortsatte sin nyss anförde begäran fingo vederbörande till försøket afträda under rättens öfverläggning till följande för dem, åter inkallade afsagde

B e s l u t :

Rätten finner ej anledning att bifalla det af svarande ombudet framställda yrkande om kârändens personliga hit-

kallande, hålst dennes ombud redan yttrat sig öfver de omständigheter, i hvilka svarandens ombud önskat kärandens personliga hörande.

Vederbörande öfverlemnade härefter saken i sitt närvarande skick, till rättens pröfning, i anledning hvaraf de tillsades att rättens dom i detta mål varder meddelad Tisdagen den 18 uti innevarande månad kl. 12 på dagen ehvad parterne då äro tillstädes eller ej. Afträdde.

Den 18 Augusti.

S. D. Företog rätten till afgörande det den 4 i denna månad sednast förehafde mål emellan herr löjtnanten Fredric Daniel Freidenfelt, kärande, och trädgårdsmästare-åldermannen Sven Bergqvist, svarande, i hvilket mål rätten öfverlade till följande.

D o m:

Ehuru trädgårdsmästare-åleermannen Bergqvist till stöd för sin vägran af bifall till det giftermål, som herr löjtnanten Freidenfelt efter af åldermannen Bergqvists 23 år gamla ogifta dotter Maria Charlotta Bergqvist dertill lemnadt samtycke, i detta mål yrkat att få med den sistnämnde ingå, förmenat, att herr löjtnanten Freidenfelt skulle vara lagligen trolofvad ej mindre med bonden Petter Jonasson i Hasselstad dotter Maria Catharina Pettersson, än ock med ogifta Silkeshandlerskan Lovisa Bäckberg, att herr löjtnanten Freidenfelt skall vara skuldsatt och meddelös, så att han är oförmögen att försörja hustru, samt att herr löjtnanten under sin föregående lefnad visat sådan lättsinnighet, och hans vandel förförligt varit sådan, att deraf befaras kunde att ifrågavarande giftermål skulle blifva mindre lyckligt, likväl och som häremot förekommit att, ehvad herr löjtnanten Freidenfelt må hafva varit med förenämnde bonde dotter Maria Catharina Pettersson trolofvad eller icke, denna trolofning måste anses vara upphäffen, enär Maria Catharina Pettersson jemlikt ett af herr prosten och kyrkoherden i Ronneby, M. Sjöholm den 5 sistlidne Junii utfärdadt bevis nu mera är vorden med annan man sammanvigd; att åldermannen Bergqvist, emot herr löjtnanten Freidenfelts bestridande, ej gittat lagligen

styrka, att herr löjtnanten Freidenfelt blifvit med silkes-handlerskan Bäckberg trolöfvad; att om än herr löjtnanten varit för åtskillige af honom utgifne förbindelser lagsökt, derigenom ej är vordet visadt, att han ju ej mäktat dem ielösa, att hr löjtnanten Freidenfelt innehar flere tjenst-befattningar och för dem åtnjuter löneförmåner, hvilka ej med skäl kunna anses otillräckliga till hustus försörjande, och att hr löjtnanten blifvit såväl af sin själasörjare hr ordinarie kongl. hofpredikanten J. Nordenson, som ock af sine förre och nuvarande förmän hr öfversten i kongl. Lifbeväringens regementet och riddaren U. Liljensparre, hr öfversten vid Veimlands fältjägare-regemente och riddaren Otto Ulfsparré, hr kommandanten, öfversten och riddaren Carl Ludvig Dævel, och hr general-majoren kommandören m. m. grefve Mauritz Levenhaupts vitsord, af hr hofpredikanten Nordenson för en hedrande vandel, af hrr öfverstarne Liljensparre och Dævel för så väl i som utom tjensten en stadgad, hederlig och i alla afseenden oklanderlig vandel, af hr öfversten Ullsparré för ett så i som utom tjensten stadgad och i alla afseenden oklanderligt upförande, och af hr general-majoren m. m. grefve Levenhaupt, att hr löjtnanten genom skicklighet, ordentlighet och nit i tjensten förvarfvat sig hr grefvens högaktning och välvilja, samt att, hr grefven vederligt, infet varit mot hr löjtnanten Freidenfelts konduitt att anmärka, alltså och med hufvudsakligen fästadt afseende å nyss anförde vitsord, hvilka såsom af vederbörande å embedets vägnar afgifna, rätten ej anser böra på sätt trädgårdsmästaren Bergqvist genom dess ombud hr auditören L'Orange, för att vara gällande, med vittnes ed fastas af dem, som samma intyganden utfärdet, pröfvar rätten, med ogillande af de utaf äldermannen Bergqvist emot det sökta giftermålet gjorda invändningar, skäligt förklara hr löjtnanten Freidenfelt berättigad, att, derest laga jäf ej skulle framdeles deremot yppas, ingå äktenskap med trädgårdsmästare äldermannen Bergqvists dotter Maria Charlotta Bergqvist; skolande äldermannen Bergqvist som icke haft något att erindra emot beloppet af den utaf hr kapitenen Adolf Ståa och hr löjtnanten Anders August Lindström, hvilka af äldermannen Bergqvist blifvit återopade såsom vittnen.

i denna sak för deras inställelse i sådan egenskap här vid rätten den 3 sistlidne Februari fordrade ersättning af 2 r:dr b:co, till dem hvardera, utgifva sist berörde summa.

Vid upprop klockan tolf på dagen af sagde mål kom endast svarandens ombud hr auditören Carl Axel L'Orange tillstädes, för hvilken blef, utan afseende derå att kändanden hvarken sjelf eller genom ombud sig inställde, jemlikt rätstens beslut först ofvan förmälde dag, afkunnad forestående dom. Afträdde. Ar och dagar som förr skrifne stå

På kämnersrättens vägnar

Fred. Höjer.

Emot forestående Dom har trädgårdsmästare-åldermanden Sven Bergqvist inom laga tid erlagt vad, till följande hvaraf han äger att sist före kl. 12 på dagen Lördagen den 5 instundande September sin inlaga om andrings vinande till Rådhusrätten här i staden tvefaldt ingifva. — Stocholms Kämnersrätts fjerde afdelning den 22 Augusti 1846.

Ex officio

Fred. Höjer.

Sedan alltså målet, enligt hvad ofvan intagna kämnersrättens protokoll upplysa, blifvit underställt rådhusrättens pröfning, och handlingarne bland domstolens ledamöter cirkulerat, afsades den 15 sistlidne December rådhusrättens dom, som gillade och stadfastade kämnersrättens ofvanintagne utslag; men då, vid derom foretagen omröstning, domstolens ledamöter voro af olika åsigt, så att, af divisionens fyra ledamöter, två stödnade mot två, och domen alltså, med stöd af 23 Cap. 3 § rättegångsbalken, måste uppställas i enlighet med divisionens ordförande, herr Borgmästaren och riddaren Björks gifna votum, så torde det vara nödigt, att intaga detta rådhusrättens i många hänseende upplysande omröstningsprotokoll, hvilket lyder som följer:

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

*Utdrag af Protocollet, hållet hos
Stockholms Rådhus-rätt följande
dagar år 1847.*

Den 15 December.

S. D. Sedan handlingarne emellan åldermannen Bergqvist och herr löjtnanten Freidenfelt, bland domstolens herr ledamöter circulerat, företogs nu detsamma till afgörande, dervid referenten herr rådmannen Åbom, som ansåg den af mamsell Bäckberg, såsom mellankommande part väckta talan, rörande verkan af den emellan henne och löjtnanten Freidenfelt förmenta trolofning icke böra upptagas till hufvudsaklig pröfning i sammanhang med tvisten emellan Bergqvist och Freidenfelt, hvad sjelfva saken vidkom, yttrade, att då 1 kap. 1 § giftermålsbalken stadgade det den, som vill bygga hjonelag, skall mö af hennes giftoman begära och ej med våld taga eller hemligen till sig locka, samt 2 kap. 10 § samma balk föreskrifver att den som mö lägrat ej må få henne till äkta utan faders och moders samtycke, eller domaren pröfvar goda skäl dertill styrka, men löjtnanten Freidenfelt icke allenast, efter hvad upplyst vore, lockat åldermannen Bergqvist dotter från fadren utan äfven henne lägrat, samt andre omständigheter dessutom under målets handläggning förekommit, de der gifva stöd åt åldermannen Bergqvist förhåga att dottrens äktenskap med löjtnanten Freidenfelt skulle blifva mindre lyckligt, pröfvar jag för min del, med stöd af ofvan åberopade lagrum och med upphäfvande af kämnerrättens motvådjade dom, skäligen förklara löjtnant Freidenfelt icke vara berättigad att utan fadrens samtycke, med åldermannen Bergqvist dotter ingå äktenskap, i följd hvaraf rättegångskostnaden åldermannen Bergqvist och löjtnanten Freidenfelt emellan qvittas.

Herr rådmän Alexandersson yttrade, "herr löjtnant Freidenfelt har väl påstått att åldermannen Bergqvist skulle gifvit herr löjtnanten samtycke till sökt trolofning och äktenskap med åldermannens dotter Maria Charlotta Berg-

qvist, men som detta påstående är af åldermannen Bergqvist enständigt bestridt, och långt ifrån att vara af h:r löjtnanten Freidenfelt i ringaste måtto styrkt tvertom finnes vederlagt af h:r löjtnantens egne till åldermannen Bergqvist aflåtna i saken företedde skrivelser; fördenskull och emedan genom edeligen afhörde vittnen och företedde handlingar i målet, blifvit upplyst sådana förhållanden och omständigheter, som, efter mitt omdöme utgöra giltiga samt af h:r löjtnanten Freidenfels själasörjares och förmans vitsord ingalunda tillfyllest undanröjda anledningar för åldermannen Bergqvist att befara det hans dotters äktenskap med h:r löjtnant Freidenfelt skulle blifva för henne fördelaktigt eller lyckligt samt härtill kommer att åldermannen Bergqvist, till sina mindre goda tankar om h:r löjtnanten Freidenfelt och till sin vägran af äktenskapsförbindelsen, fått ökad skäl deruti att h:r löjtnanten enligt hvad han sjelf anmält och åberopat numera lägrat åldermannen Bergqvist ofvannämnda dotter; alltså och då ringaste anledning ej förefinnes dertill att åldermannen Bergqvist af egennyttan eller annan sådan orsak icke velat sitt samtycke till giftermålet lemna, pröfvar jag i förmåga af 1 Cap. 1 och 2 §§ — samt 2 Cap. 10 § jemförda med 6 Cap. 4 § giftermålsbalken skäligen med upphäfvandet af kämnersrättens dom förklara h:r löjtnant Freidenfelt icke vara berättigad, att med åldermannen Bergqvists förbemälda dotter utan fadrens samtycke äktenskap ingå; vid hvilken utgång af målet, rättegångs-kostnaderna desse parter emellan qvittas.

Hvad åter angår den talan hvarmed mamsell Lovisa Bäckberg, under åberopande af 18 kap. Rättegångsbalken här hos Rådhusrätten uppträdt angående den trolöfning, som h:r löjtnanten Freidenfeldt skall med henne ingått, så anser jag berörde talan icke höra upptagas till hufvudsaklig pröfning i sammanhang med tvisten emellan de öfriga parterna, hvadan mamsell Bäckberg hänvisas att i händelse af befoget å ort och ställe som vederbör i laga ordning sin talan framställa och utföra.

Herr rådman Gråå yttrade: "hvad först angår den af mamsell Louise Bäckberg såsom mellankommande part uti denna sak förde talan, angående verkan af den trolöf-

ning hon uppgifvit hafva egt rum mellan henne och hr löjtnant Freidenfelt och hvarutinnan hon äskat få åstadkomma bevisning; så enär mamsell Bäckberg vid förhör hos rådhus-rätten förklarar, att hon icke ville med herr löjtnant Freidenfeldt uti äktenskap träda, utan med berörde talan endast afsåg att blifva af hr löjtnanten godgjord för utaf henne i och för berörde efter hennes uppgift skedde trolofning och det dem emellan tilltänkta äktenskap hafde utgifter och derigenom tillskyndade förluster, anser jag för min del frågan här om, såsom utgörande en med förevarande tvist icke någon gemenskap egande ersättningstalan icke kunna till pröfning upptagas i sammanhang med den emellan åldermannen Bergqvist och herr löjtnant Freidenfelt här vid rådhus-rätten anhängiga rättegång, i och hvarmed mamsell Bäckbergs begäran om vittnens hörande till allt afseende förfaller; Och vidkommande här efter sjelfva tvisten emellan åldermannen Bergqvist och herr löjtnanten Freidenfelt, så, och jemte det jag anser åldermannen Bergqvists yrkande om bötesansvar å herr löjtnant Freidenfelt för af denna gjord men sedermera återkallad invändning, det rådhus-rätten icke skall varit behörig ifrågavarande tvist till pröfning upptaga, icke förtjena afseende; finner jag för min del, enär åldermannen Bergqvist hvarken anfört något skäl eller gittat förringa verkan af de grunder kämners-rätten åberopat till stöd för sitt lemnade bifall till äktenskaps ingående emellan herr löjtnanten Freidenfelt under rättegången häfdat bemalte Maria Charlotta Bergqvist icke vid ofvannförde förhållande, efter min tanka utgör något laga hinder för äktenskapets ingående emellan herr löjtnanten Freidenfelt och Maria Charlotta Bergqvist, skäligt gilla och fortsätta det slut hvaruti kämners-rätten stadaat, blifvande, med afseende å sakens beskaffenhet rättegångskostnaden parterne emellan qvittad; dock åligger det åldermannen Bergqvist som till vittne åberopat herr majoren Robsahm att till denne utgifva fördrad och till beloppet obestridd lemnad ersättning med 11 rdr 11 sk. banco. Uti detta herr rådmannen Gråå's yttrande i hvad de samma angick den af mamsell Bäckberg begärde bevisnings åstadkommande; älvensom åldermannen Bergqvits

yrkande om bötes ansvar å löjtnanten Freidenfelt och ersättnings utgifvande till herr majoren Robsahm, förenade sig äfven herrar rådmännen Åbom och Alexanderson. Herr Borgmästaren och riddaren Björk instämde uti den af rådman Gråå yttrade mening och skulle jemlikt 23 kopt. 3 §. 8. rättegångs balken, dom i enlighet härmed således uppsättas och expidieras. — År och dagar som förut skrifna stå.

På Rådhus-rättens vägnar.

H. Wickblad.
